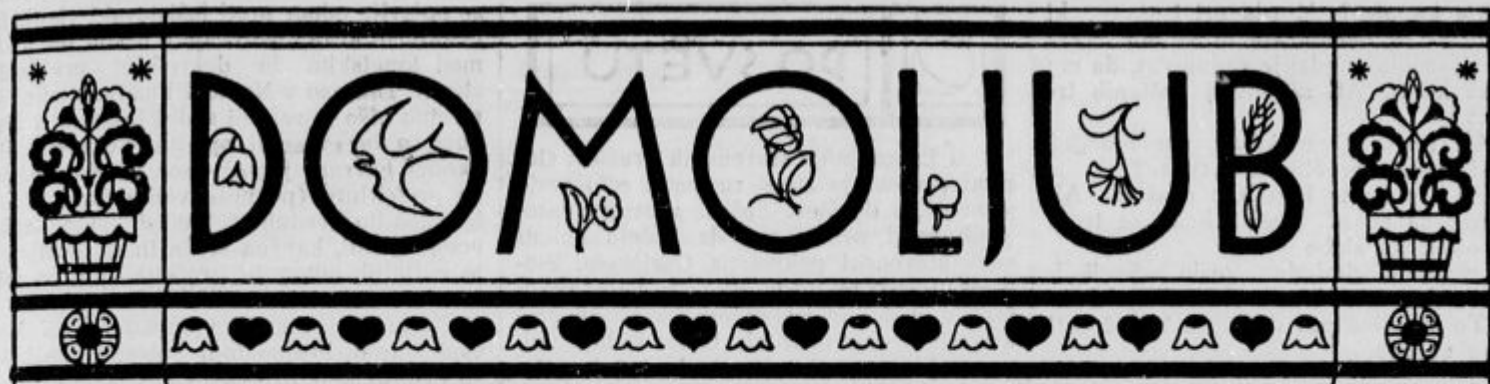

Časopis Jugoslovanske kmetijske sveto. — Cena 35 Din za celo leto. — Za inostranstvo 60 Din. — Posredniška zbirnica številka I Din. — V insertnem delu vsaka drobna vrtica ali nje preost 10 Din. — Izdaja vsake srede ob 6 zjutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročnika, reklamacije in inserti pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica šte. 6.

Volivcem Slovenske ljudske stranke!

Težka je bila borba, ki ste jo izvojevali, sijajna je zmaga, ki ste jo dosegli. Število glasov oddanih za Slovensko ljudsko stranko, je doseglo do najvišjo številko 107 tisoč 240. Zahvaljujemo se vsem volivcem in zlasti vsem zvestim prvoboriteljem za ogromni trud in delo.

Poslanci, izvoljeni na programu naše stranke, bodo z delom poplačali zaupanje.

Za načelstvo SLS dr. Anton Korošec.

Par opomb k volilni borbi.

Naši možje in fantje so se krasno držali na dan volitev 11. septembra. Številke, ki smo jih dosegli po vsej Sloveniji, so glasen opomin vsem neprijateljem, da Slovenske ljudske stranke ne bodo zrušili, naj počno, kar hočejo. Stranka našega ljudstva je zasidrana v našem narodu, da je noben val ne premakne. Ko s ponosom pišemo te besede, pa moramo opozoriti na par žalostnih strani tega volivnega boja.

Vse verjamejo — vsaj na pol.

Strasno orožje nasprotnikov je laž. Lagali in obrekovali so demokratije in radičevci kakor za stavo. Priznati moramo, da so mojstri v tem. Toda žalostno je, da mnogi tako hitro verjamejo vsako laž. Dobri naši možje vedo, da je stara skušnjava iz volivnih bojev, da liberalci laže, naj bo liberalci te ali one sorte. Toda razni omahljivci le prehitro nasedejo. In kje je največ takih, ki sedejo brž na vsakim sovražnih obrekovanj? Tam jih je največ, kjer najmanj boro in največ pišejo. Kaj sledi iz tega? Če hočemo, da bo teh omahljivcev, ki brž nasprotniku vsaj na pol verjamejo, vedno manj — moramo spraviti »Domoljuba« v vsako hišo. Brez poštenega berila bo zmeraj pred volitvami polno dela, da trebimo ljulko. Kjer pa so ljudje poučeni, lažnik zastoj seje slabo seme.

Skrbite zato vsi, ki ste v teh dneh stali v vrstah naše stranke, da se bo v sleherni hiši čital »Domoljub« ali »Slovenec«. S protiverskim listom pa odprete laži in obrekovanju vrata na stečaj. Žalostna skušnjava uči, da postanejo bravci protiverskih časopisov tako otopeli, da so jim celo všeč

vse gnusobe, ki so jih napravili pristaši demokratske stranke. Pri takih ljudeh prihaja do veljave svetopisemska beseda o zakrknjenosti srca in pameti.

Obžalovanja vredni samostojneži.

Človeku se po volitvah zlasti smilijo »samostojni«. Pred vsakimi volitvami jim natrobijo voditelji, kako bodo zmagali. Tisoče in tisoče glasov prorokujejo za dan volitev, polno poslancev obljubujejo, potem pa vselej taka polomija. Ali niso obžalovanja vredni razni samostojneži, ki vse verjamejo do volitev, se ženejo za prazen nič, potem pa ob izidu debelo gledajo? Ali jih bo srečala pamet? Na prstih lahko vsak sešteje, kdaj bo te strančice konec, ki pri vsakih volitvah toliko izgubi. V vsej Sloveniji jim je ostal še g. Pucelj. Vsa Radičeva pomoč na Štajerskem je pripeljala do tega, da je tam radičevščine že danes konec.

Prosimo pametnejše samostojneže, naj o pravem času uvidijo svojo težko zмотo in se pridružijo v bojih za kmetijske pravice naši stranki, kjer je zbrana ogromna večina slovenskih kmetov. Kdor je pošten, naj ne stoji ob strani. Nepoštena ljudi in razbijače pa seveda radi prepustimo drugim brezverskim strankam.

Surovost nasprotnikov.

Nasprotniki so poleg laži uporabljali proti nam dvojno posebno orožje. Prvo so surovi napadi. Koliko naših ljudi so razni demokratije in radičevci tepeli, suvali, zmerjali! Poslanca Sušnika so dejansko napadli. Vsa ta dejanja glasno vpijejo, da ti ljudje ne morejo imeti prav.

Drugo orožje pa je bil pritisk na volivce. Par lesnih trgovcev in drugih podjetnikov je delavcem naravnost ukazalo, da morajo voliti z njimi. To je nasilje čisto svoje vrste. In ti ljudje vedno govore in vpijejo o svobodomiselnosti, sami pa nobene svobode in prostosti nočejo poznati.

Uče pa naj se naši volivci od teh radičevcev in demokratov ene stvari, in to je: več odločnosti. Nočemo surovosti, hočemo pa več odločnosti. Vsak naš mož mora biti cel mož. Za dobro stvar se ne sme strašiti nobene škode, nobene žrtve, nobenega truda. Taki možje potem dosežejo velike stvari.

Premajhna udeležba v nekaterih krajih.

Slovenska ljudska stranka je pri teh volitvah zelo napredovala. Celo v Ljubljani, kjer so z raznimi sleparijami zmagali demokratije, smo šli naprej od 4365 na 4581 glasov. Pa vendar moramo pograti tiste kraje, kjer niso šli vsi naši možje volit. Kdor ne voli, je nezavednež, ki se sam odpoveduje pravicam, ki jih ima. Tak nezavednež nima pravice, da bi sedaj presojal delo naših poslancev. Tak nezavednež, ki ne voli, sramoti svojo občino pred vsem svetom. Naš sklep mora biti: Političnih nezavednežev ne sme biti več pri drugih volitvah.

Svoji k svojim.

Se en nauk nam dajejo volitve. Kar je našega, mora držati skupaj, vedno in povsod. Ne samo na dan volitev, ampak pri vseh stvareh, kjer je treba skupnosti. Naj bodo to občinske zadeve, gospodarska vprašanja ali kaj drugega. V slogi je moč.

Kje je naložen Tvoj denar? Ali je v našem zavodu?

Kje kupuješ? Morda pri trgovcu, ki je agitiral za demokrate in ki ima brezverski časopis? Sedaj je zadnji čas, da mu obrneš hrbet. Ali ni dovolj poštenih trgovcev?

Ali imaš »Domoljuba« naročenega? Ali bi mogel naročiti »Slovenca«?

Pri vas imate katoliška društva. Ali jim greš na roko? Poglej, kako se trudi nasprotnik za slabo stvar.

Izvajajmo dosledno geslo »Svoji k svojim«, pa bomo drugič še sijajneje zmagali. To je edina pot do lepše bodočnosti našega naroda.

Preteki teden v Belgradu.

Iz volivnega izida je bilo takoj jasno, da sta edino prav računala dr. Korošec in Vukičević. Dr. Korošec je koristi našega naroda, vpliv Slovencev v vladi, zagotavljal že pred volitvami s tem, da je s sedanjim ministrskim predsednikom Vukičevićem sklenil dogovor, da po volitvah Slovenci gredo v vlado.

Sedaj po volitvah je treba to izvršiti. Vsa država komaj čaka, da močna, trdna in poštena vlada napravi konec večnim krizam in nerednemu gospodarstvu.

Tisti, ki jim je prva naloga škodovati Sloveniji in državi, so zopet naši liberalci: samostojni demokrati in radičevci. Z vsa silo so se ti ljudje pretekli teden vrgli na delo, da izpodkopljejo tla g. Vukičeviću in dr. Korošču. Da bi njihove spletke več zalegle, so Pribičević-žerjavovi demokratje začeli prepričevati javnost, da hočejo zopet vstopiti v Davidovičevo demokratsko stranko in vabiti g. Davidoviča, naj jih sprejme, češ, potem bo on vodja najmočnejše stranke in bo on dobil ministrsko predsedstvo.

Ko to še ni bilo dovolj, se je oglasil g. Radič v Zagrebu, začel hvaliti Davidoviča in Pribičevića in jima ponujal svojo pomoč proti dr. Korošču. Na tej podlagi so se razširile vesti, da se bo napravila nova stranka, ki jo bodo tvorili Davidovič, dr. Spaho, Pribičević in Radič s svojimi pristaši. Vse te novice pa so se že v 24 urah izkazale kot pobožne želje Pribičevića, Žerjava in Radiča, ki v obupni osamelosti iščejo pomoči v taki nenaravni in nemogoči združitvi. Vsi njihovi naporji pa so ostali brez uspeha, ker g. Davidovič tem nakanam ni nasedel in niti poskusil ni, da bi začel delati za združitev teh strank.

V soboto se je pripeljal v Belgrad g. dr. Korošec. Takoj po svojem prihodu je imel daljši sestanek z ministrskim predsednikom Vukičevićem in zunanjim ministrom dr. Vojo Marinkovičem. Vsi trije so se dogovorili, da vstopi SLS v vlado kakor hitro bo to mogoče. Videlo se bo še, ali je treba z vstopom SLS čakati, dokler se sestane narodna skupščina, ali pa se bo lahko to izvršilo že poprej. Vsekako je dr. Korošec hitro razčistil položaj in odstranil vse ovire, ki so jih delali liberalci in radičevci proti vstopu SLS v vlado. Radičevci so lagali, da je dr. Korošec sam papež ukazal, da mora v vlado,

d Preganjanje slovenskih društev. Goriški prefekt je zopet razpustil celo vrsto slovenskih društev. Fašisti v svojih časopisih sami priznavajo, da hočejo uničiti vsak slovenski pokret na Goriškem. Zločinski fašisti ne puste, da bi se tisoči naših fantov in deklet izobraževali v svojih prostovoljnih organizacijah. Samo zadnje tedne so jih razpustili 52. Enaka usoda čaka ostale. Ljudje, ki se ponašajo z 2000 letno kulturo, hočejo potisniti naš narod na stopnjo nekulturnih narodov in mu vzeti vse, kar si je z velikim trudom ustvaril.

Italijanski podkonzul v Parizu ustrelijen. Atentati na politične osebnosti se množe. Kljub močni straži uniformiranih in neuniformiranih takšni gospodje niso nikoli zadosti varni življenja. Te dni je zopet razburil zlasti italijanski svet oboj italijanskega podkonzula v Parizu grofa Naidinija. Na italijanski konzulat v Parizu je namreč prišel neki priprosto oblečen delavec in prosil, da ga puste h podkonzulu. Ustregli so njegovi prošnji in podkonzul ga je sprejel vpricho svojih uradnikov. Delavec je izjavil, da je Italijan in hoče domov v Italijo ter je prosil konzula za potni list. Konzul pa mu je izdajo potnega lista odklonil. Tedaj pa neznanec nenadoma potegne pištolo in odda dva strela na podkonzula, ki se je takoj mrtev zgrudil na tla. Osojbe konzulata je takoj zgrabilo napadalec, ga neusmiljeno preteple in nato izročilo policiji, ki ga je vrgla v ječo. Napadalec noče o sebi podati nobenih podatkov in niti ne pove, kdo je. Umorjeni podkonzul je bil znan kot fašistovski voditelj in Mussolinijev zaupnik. Zato smatrajo, da je bil umor pripravljen od fašistovskih nasprotnikov. Nekateri pa trdijo, da je napadalec umobolen.

Gospodarska kriza v Italiji. Fašisti se neprestano ošabno trkajo na prsi in kličejo na korajžo, toda gospodarske razmere so pod njihovo diktaturo v Italiji vedno slabše. Kmet in delavec je brez pravice, brezposelnost in z njo združeno pomanjkanje in lakota narašča. Ni čuda, da je nezadovoljnost med ljudstvom vedno večja in

da SLS komandira Vatikan, da je SLS italijanska, rimska stranka itd. Čudno je, da v Belgradu take stvari, katere pri nas vsak kmet smatra za zlobne traparije, vendar še kdo verjame.

Doslej se je našemu voditelju dr. Korošču posrečilo, da je političen voz vselej tako naravnal, da je bilo dobro za državo in za nas Slovence. Tudi sedaj zmaguje njegova velika sposobnost, ki jo te dni zopet občuduje vsa država.

Zapomnimo pa si, da je SDS, ki je dobila na Slovenskem 4 poslance, takoj prvi teden po volitvah hitela v Belgrad in rovarila proti Slovincem in proti vstopu slovenskih zastopnikov v vlado. To povejte tistim, ki so v svoji nevednosti oddali krogljice za SDS, da tega nikoli več ne store.

se pojavlja odpor proti fašistovski vladi. In nekaterih krajev poročajo o hudih nemirih med kmetiskim in delavskim prebivalstvom. Tako so v Mantovi kmetje naskočili mestno hišo in zažgali sedež fašistov, v Padovi so brezposelni oplenili pekarno. V okolici Ferrare je več tisoč kmetov prišlo na prefekturo (po naše veliko županstvo) in napadlo uradnike. Fašisti bodo pa še vedno pisali, kakšna sreča in zadovoljstvo je v Italiji, odkar je izročena njim na milost in nemilost.

Usoda slovenskega odpadnika. Kakor vsak narod, imamo tudi Slovenci ljudi, ki so pripravljeni za skledo leče zatajiti svoj jezik in svojo narodnost. Takih je bilo nekaj na Goriškem med liberal. učitelji, ki so po prihodu fašistov oblekli črne srajce in postali hujši sovražniki svoje domovine, kakor pristni fašisti. Pravilo, da je janičar hujši od Turka, se je pri teh odpadnikih zopet potrdilo. Toda nevaležnost je plačilo sveta. Fašistom so bili takšni odpadniki dobrodošli le dotlej, dokler so jih rabili pri preganjanju in zatiranju slovenskega življa. Dali jim pa niso tega, kar so pričakovali. Tudi fašisti vedo, da so taki ljudje, ki so zatajili in izdali svoj narod, zmožni izdati tudi nje, kadar bi jim to kazalo. Zato tudi fašisti takim junakom dajejo za plačilo — brcu. To se je pripetilo te dni učitelju Josipu Jerkicu v Podkrajju. Ta človek je bil med prvimi, ki je oblekel fašistovsko črno srajco. Čisto po fašistovski je grozil mirnemu slovenskemu ljudstvu, razdiral slovenska društva in ovajal zavedne Slovence. Sedaj se je pa nekaj zameril fašistom, ki so ga prestavili daleč v notranjost Italije. Tam bo imel lepšo priliko razviti svoje fašistovske talente. Enaka usoda čaka tudi vse druge odpadnike.

★

»Vojno vojni!« Tako je zaklical zastopnik Romunije na zborovanju »Društva narodov«, kjer je prav lepo govoril proti vojni. Vsi narodi morajo delati na to, da se vojna odpravi. Posledice zadnje vojne kažejo, da vojna nikomur ne prinese koristi. Tako zmagovalec kakor premaganec ostane še dolgo gospodarsko izčrpana. Zato naj tisti, ki bi še radi vojno, vprašajo bivše vojake, pohabljenec, vdove in sirote. Odgovor bo odločen: »Ne!« »Vojno moramo napovedati vojni,« je končal romunski govornik.

★

Rusi in Angleži zopet prijatelji. Ni še dolgo, kar so Angleži izgnali rusko trgovsko zastopstvo iz Londona, ker so ga dožili, da dela komunistično propagando. Obe državi pa sta kmalu uvideli, da imata obe veliko škodo, če med njima ni trgovskih stikov. Zato sta se že začeli pogajati in pogajanja trajajo že par tednov, o obnovitvi diplomatskih odnosov med obema državama.

Rusi se pripravljajo... Iz Romunije poročajo, da so iz Konstancie opazili pet ruskih ladij, ki so križarile v Črnem morju. Pojav ruskih bojnih ladij v romunskih vodah je povzročil v Romuniji veliko ogorčenje.

Delavci v Rusiji se puntajo. Iz mesta Minsku poročajo, da so nastali med delavci velik nemiri, ker so sovjetske oblasti ukre-

NOVICAR

Zahvala westfalskih Slovencev.

Vsi, z vestfalskim romarskim vlakom potujoči holandski Slovenci, 50 po številu, se zahvalujemo vsem državnim in cerkvenim predstojnikom, kateri so nam šli na roko, vsem katoliškim delavskim in prostetnim organizacijam in vsem slovenskim rojakom, ki so nas tako lepo sprejemali na vseh postajah od avstrijske meje do Ljubljane.

Tudi se prisrčno zahvalujemo vsem, kateri so 5. t. m. pri odhodu romarskega vlaka nazaj v tujino, prišli na postaje vsepovsod do avstrijske meje in se poslavljalni od nas.

Zahvalujemo se posebno prijaznim Mariborčankam, katere so na kolodvoru poklonile vsem izseljencem krasne šopke svežih cvetlic. —

Milli rojaki v domovini, hvala vam vsem, ki ste nam pokazali, da ljubite svojo rojake, katerim daje tujina vsakdanji kruh! Mi vsi, ki smo se udeležili lepega izleta v Slovenijo, smo bili globoko ginjeni nad tem, kar smo tam doživeli.

Zato je ljubezen do domovine in slovenskega naroda med nami na novo oživela.

Opazilo se je pri vseh sprejemih, da so bile zastopane največ katoliške delavske organizacije, ni pa bilo onih, ki govorijo in pišejo, kako ljubijo in koliko storijo za delavce. V tem smislu bomo tudi skrbeli, da se bode širilo med našimi rojaki čitanje katoliških knjig in časopisov, ako nam bodejo šli rojaki ljubljene Slovenije na pomoč, kakor so nam obljubili. Bog daj! —

Holandski Slovenci.

Razstava in zaloga pletilnih strojev vseh vrst ter strokovni pouk v pletenju, Ljubljana, Židovska ulica 5.

nile do sedaj obvezni osemndnevni delovnik. Nastopiti je moralo vojaštvo, ki je streljalo na delavce in jih več ustrelilo.

Strašno klanje na Kitajskem. Državljska vojna na Kitajskem se z vsemi grozotami nadaljuje. Sedaj zmaga severna sedaj zopet južna armada. Odločitve še ni. Te dni pa je razburilo ves svet strašno klanje, ki so ga povzročile čete generala Feng-Ju-Sanga v mestu Čang-Te. Člani tamošnje nacionalistične organizacije so namreč ubili nekaj vojakov. Tedaj pa je cela armada navalila na mesto in vpraznila pokolj, kakršnega še ne pomni zgodovina. Prizanesli niso ne ženam, ne starcem, ne otrokom. Poklali so okrog 80 tisoč ljudi. To grozno klanje je pretreslo ves svet!

Pušč na Litvanskem. Na Litvanskem se je ljudstvo pod vodstvom socialistov uprlo vladi. Vladi pa se je posrečilo upor zatreti. Socialiste pa sedaj vso preganja. Mnogo njihovih voditeljev so zaprli. Od teh so jih že 11 obsodili na smrt. Med njimi je več bivših poslancev.

Drobne novice.

d Položnice dobe v današnji številki vsi oni p. n. naročniki, ki še nimajo plačane cele naročnine za leto 1927. Kdor torej doslej še ni plačal cele vsote Din 38.—, naj se nemudoma posluži priložene položnice.

d 267 novih stanovanj bo zgradila mestna občina ljubljanska iz 30 milijonskega obligacijskega posojila, ki se bo obrestovalo po 6%. Ker bodo v tem času tudi zasebniki zgradili okrog 300 novih stanovanj, bo v Ljubljani v enem letu stanovanjske mizerije konec. To velikopotezno delo je začel gerentski sosvet, v katerem odlično sodelujejo zastopniki Slovenske ljudske stranke. Akcijo vodi mestni komisar dr. Mencinger.

d Davčne olajšave za nove hiše v Ljubljani. Da se po možnosti pospeši stavbna podjetnost in s tem ublaži stanovanjska beda, je odredil vladni komisar mestne občine ljubljanske v skladu s predlogom Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da se za nove zgradbe (nadzidke, prizidke itd.), ki so se pričele graditi v letu 1927, ali pozneje in ki so po zakonu proste državnega davka, tudi občinska doklada ne predpisuje. Ta oprostitev velja za enkrat do dne 31. dec. 1931.

d Kredit za most čez Savo pri Litiji. Ministrstvo za javna dela je odobrilo kredit 180 tisoč za most čez Savo pri Litiji. Z delom se prične koncem tega meseca.

d Oblastni proračuni. Fin. ministrstvo je izdalo vsem obl. odborom naredbo, da pošljejo predloge o proračunu za bodoče leto. Obenem je dalo navodila, po katerih naj se proračun sestavlja.

d II. tečaj za elektroinstalaterje v Ljubljani priredi Urad za pospeševanje obrti v sporazumu s Strokovno zadruzo konces. elektrotehnikov za Slovenijo v Ljubljani. Tečaj je brezplačen ter se prične 17. oktobra t. l. Predaval bo kot lani g. inž. A. Ditrich in sicer v večernih urah v prostorih Tehniške srednje šole v Ljubljani. Prijave je nasloviti na Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani do 10. oktobra.

d Nove poštne dopisnice. Ministrstvo za pošto in brzojav je izdalo v promet nove dopisnice po 50 par. Dosedanje dopisnice veljajo še nadalje, dokler ne poidejo.

d Čudne odredbe. Dijaštvu se zabičuje še danes, da sme nositi samo ferijalni in pa soklski znak ter znak Rdečega križa. Smo sicer proti nošenju znakov, vendar pa mislim, da je v tem slučaju sokolskemu znaku enakopraven orlovski! Naše mnenje je, da

Priporoča se **PRVI SLOVENSKI ZAVOD**

Vzajemna zavarovalnica

LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA 17

ki je edini te vrste — Podružnice: v CELJU, Breg št. 33 — ZAGREB, Havelnova ulica 12 — SARAJEVO, Koruščeva ulica 15 in v SPLITU, ulica XI. puka.

naj se djaštvu nošenje znakov sploh prepove (izjema bodi ferijalni znak v počitnicah!)

d Kraljeva dvojica poseti Zagreb. Zagrebški listi poročajo, da prideta čez zimo kralj in kraljica v Zagreb, kjer ostaneta dva do tri mesece. Kralj je že pred kratkim izrazil željo za bivanje v Zagrebu, pa je bil zadržan radi važnih državnih poslov. Kraljeva dvojica se bo nastanila v banškem dvorcu, ki je že prirejen za njuno bivanje. Ker ostane kdaj dalj časa v Zagrebu, se bo najbrže vršil tam tudi dvoraj ples. Če ne bo prisiljen po političnih dogodkih, bo kralj ostal najbrže vso zimo v hrvatski prestolici.

d Mesečni semenj v Kandiji pri Novem mestu, dne 15. septembra t. l. je bil bolj slabo obiskan. Prignali so skupno 139 glav živine. Kupčija je bila slaba, ker ni bilo zunanjih kupcev. Opoldne je bilo sejmišče že prazno. Prignana živina pa je bila v splošnem dobro rejena.

d Mariborski oblastni odbor za poplavlence. Kakor je časopisje že poročalo, je zadela v nedeljo in ponedeljek vse kraje, ki so ob Savinji in njenih pritokih, vsled deževja zelo občutna nesreča poplave. Največ je trpela Gornja Savinjska dolina in tamkaj je najbolj prizadet gornjegrajski okraj. Mariborski oblastni odbor je priskočil poplavlencem v gornjegrajskem okraju takoj na pomoč in nakazal denarno podporo v znesku 50.000 Din. Šet oblastn. gradbenega oddelka Fišer se je odpeljal v poplavljenе kraje, da si ogleda na licu mesta nesrečo, ugotovi škodo in poroča o nezgod oblastnemu odboru.

d Stavba Mohorjeve tiskarne na dvorišču poslopja Družbe sv. Mohorja v Celju pod vodstvom mestnega stavbenika g. Kalinška po načrtih prof. Plečnika vidno raste in dosega že prvo nadstropje. Vse poslopje je tudi v notranjosti v obnavljanju. Poleg Jugoslovanske bo stavba Mohorjeve tiskarne najmodernejša v Jugoslaviji.

d V pokoj je stopil pretekli teden po 50 letnem službovanju g. Edmund Schott, na humanistični gimnaziji v Ljubljani. Na tej gimnaziji je služboval 14 let, poprej pa v Novem mestu. Star Ljubljčan rojen v Ljubljani na Mestnem trgu v sedanji g. Kolmana hiši, je še vedno čil in zdrav, mož odločnega krščanskega prepričanja in dolgoletni naročnik »Slovenca« in »Domoljuba«. Mnogobrojni njegovi prijatelji in znanci žele, da bi g. Schott z gospo soprogo še dolgo let zdrav in srečen užival zasluženi pokoj na svojem posestvu v Novem mestu, kamor se je preselil.

d Gosp. Golob Alojzij, žel. usluž. v Št. Petru pri Novem mestu nam piše, da bo sodnijsko postopal proti vsakomur, ki bi govoril, da je pri občinskih volitvah agitiral za g. Janca.

d Tečaj za mizarsko detaljno risanje, ki ga prireja Urad za pospeševanje obrti pod nadzorstvom g. strok. učitelja Josipa Tratnika v prostorih Srednje tehnične šole se zopet otvori dne 2. oktobra t. l. Poučevalo se bo vsako nedeljo od 8. do 12. ure. Tozadevno se obveščajo vsi dosednji obiskovalci, sprejemajo pa se tudi še novi interesi, ki naj se takoj ustno ali pismeno

no priglase pri gornjem uradu. Krekov trg 10, kjer dobe vsa podrobna obvestila.

d Vodstva šol opozarjamo, da je uprava Ljubljanskega velesejma dovolila za poset pokrajinske razstave od 17. do 28. t. mes. za mladino znižano vstopnino po 3 dinarje, ako jo obiščejo v skupinah pod vodstvom svojega učiteljstva. Ker je ogled te razstave velikega vzgojnega pomena za našo mladino, bo obisk za vsakega poedinca zelo koristen.

d Umeščen je bil 15. sept. 1927 na župnijo Krško g. Janez Filipič doslej župnik na Vranji peči.

d Desetletnica dr. Krekove smrti. Ker že prihajajo vprašanja, kako proslaviti desetletnico smrti našega dr. Janeza Ev. Kreka, sporočamo vsem podružnicam Krekove mladine in drugim našim organizacijam po posameznih krajih, da bo razposlala Krekova mladina v vse kraje, kjer je kaka naša organizacija, gradivo za to proslavo, in sicer: govor, deklamacije in navodila za večjo prireditev.

d Povratek ameriških izletnikov. Odpotovalo je iz Ljubljane preko Jesenic 35 ameriških Slovencev, ki so se mudili na obisku pri svojcih v Jugoslaviji. Iz Havre bodo odpluli v sredo dne 21. septembra z novim brzoparnikom »Ile de France«, ki je največji in najlepši brzoparnik francoske linije »Cie. Gle. Transatlantique«. — Dragim povratnikom kličemo: Srečno pot in na zopetno svidenje!

d Dvakrat volili? Mnogo je takih volivcev, ki so bili vpisani v Mariboru in v Ljubljani. Za več slučajev smo dognali, da so dvakrat volili, in sicer najprej v Mariboru, nato pa so se odpeljali v Ljubljano. Da so ti strici žerjavovci, to je jasno. Upamo, da si bodo drugič kaj takega premislili.

d Politična zavodnost. 72 letni starček Mejaž Franc v Motniku, vpok. rudar, ki je vsled starosti in prehlajenja popolnoma onemogel, da je stalno v postelji, je na dan volitev v narodno skupščino odločno zahteval, da so ga morali sosede dvigniti iz postelje in pripeljati na volišče, kjer je po svojem pooblaščenju oddal glas za SLS. Ta starček naj bo zgled vsem onim mlajšim, ki pravijo, da bodo volitve tudi brez njih uspele.

d Socialisti mečejo — tovariše na cesto. Socialisti se tako radi bahajo, da so — socialni, a kadar je treba to v dejanju pokazati, tedaj seveda je vse drugače. Tako se nam poroča o slučaju v Mariboru, kako nečloveško so vrgli na cesto nekega železničarja ravno iz hiše, kjer ima glavno beseedo eden socialističnih velmož. Neusmiljeno deložirani je moral z družino v vagon. Mnogi železničarji so bili priča temu in bodo v bodoče znali, kakšni so socialisti v beseedi in kaki potem v dejanju.

d Za kmetske vojne obveznike. Poslanec SLS g. Žebot je posredoval v vojnem ministrstvu, naj se ne vpoklicujejo kmetski vojni obvezniki k orožnim vajam, ker se je pričelo nujno jesensko delo. Minister je poslancu obljubil, da bo izdal odredbo, da se kmetski in delavski opoklicanci, ki predložijo utemeljene prošnje, oproste orožnih vaj.

d Jubilej g. svetnika in oblastnega poslanca Eppicha v Stari cerkvi. V nedeljo, 18. t. m., je obhajal g. svetnik 30letnico mašništva. Domači pevci so priredili v soboto g. jubilantu lepo podoknico. V nedeljo pa je bila slovesna sv. maša, pri kateri je govoril g. dekan Erker. Na mnogo leta!

d Zdravstveni tabor na Rakitni. Društvo za narodno zdravje je postavilo na Rakitni sanatorij (zdravilišče) za kostne jetične. Sanatorij je majhen in ima za enkrat prostora le za deset ljudi. V nedeljo, 18. septembra, je bila slovesna blagoslovitev in otvoritev sanatorija z raznimi predavanji, ki jih je z zanimanjem zasledovalo in viharno pozdravljalo zelo številno navzoče občinstvo.

d Za blejski most je poslanec Serbec izposloval, da se je otvoril kredit en milijon dinarjev. Pri prihodnjih volitvah bo kak samostojni kandidat zopet trdil, da je to njihova zasluga.

d Otvoritev jesenske razstave ljubljanskega velesejma. Razstava je bila otvorjena v soboto, 17. septembra. Dež ni motil slavnostnega razpoloženja. V nedeljo dne 18. septembra, je bil obisk razstave velikanski. Računajo, da je kupilo vstopnice do 20.000 oseb. Glavna zanimivost je bil v nedeljo pregled narodnih noš, katerih je došlo zelo veliko število zlasti z Gorenjske. Tudi v ponedeljek je bilo na razstavi, ki kaže krasen napredek našega naroda, zlasti v vrtnarski in kmetijski stroki, gotovo do 5000 ljudi. Razstava bo otvorjena do 27. sept. in se nje obisk toplo priporoča.

d Abiturientom! Vpisovanje na ljubljansko univerzo se vrši od 1. do 9. oktobra. Za vpis je treba prinesiti s seboj spričevalo o višjem tečajnem izpitu in dve fotografiji v velikosti 6x9 cm. Tiskovine za vpis se dobe v času vpisovanja pri vrtarju na univerzi. Kdor reflektira na kakršnekoli podpore, rabi odgovarjajoče število: 1. prepisov spričeval o višjem tečajnem izpitu, 2. ubožnih spričeval za visoke šole, ki ob vložitvi prošnje niso nad leto dni stara, in ki so jih potrdili: župni, občinski, davčni in zemljejninski urad in davčno oblastvo. Ubožna spričevala so kolka prosta. — Vse informacije o vpisu, studiju, hrani in stanovanjih se dobijo v času vpisovanja v društvenih prostorih Jug. kat. akad. društva »Danica«, »Zarja« in »Borba« v Akademskem domu na Miklošičevi cesti št. 5. Ljubljana.

d 30 letnica smrti sv. Male Terezije. Dne 30. septembra je 30 letnica smrti sv. Male Terezije iz Lizije-ja. Kot lansko leto, bomo tudi letos obhajali njen god 1. oktobra z lepo slovesnostjo v karmelski cerkvi na Selu pri Ljubljani. Ob 4 popoldne bo pridiga. Nato blagoslovljenje rož v čast sv. Mali Tereziji in litanije. V nedeljo 2. okt. bo ob 6 tiha sv. maša. Ob pol 8 pridiga, ob 8 slovesna sv. maša. Popoldne ob 4 pridiga, blagoslovljenje rož in litanije z blagoslovom. Rože bodo na razpolago pri karmelski vratarji in sicer: papirnate in iz blaga.

d Odkritje Aljaževega nagrobnega spomenika. V nedeljo, dne 18. septembra, so odkrili na Dovjem na grobu župnika Aljaža skromen spomenik. Ob obilni udeležbi domačinov in zastopnikov planincev so govorili g. svetnik Lavtižar, g. profesor dr. Rožman, g. profesor Mlakar in g. Tone Kovač, ki so slavili zasluge blagopokojnega g. župnika. Domači pevski zbor je zapel več krasnih nagrobnic, končno Aljaže-

vo prelepo skladbo »Triglav moj dom«. Nebo je bilo zastrto, kakor na dan pogreba, grob nezabnega g. župnika pa je bil naravnost zasut s poslednjim jesenskim cvetjem.

d Okrajna cesta Gornjigrad—Nova Štifta—Kamnik. Okrajna cesta I. razreda na progi Gornjigrad—NovaŠtifta—Kamnik je vsled po poplavi povzročene porušitve dveh mostov in drugih znatnih poškodb za promet z vozili do nadaljnjega nerabna. Zopetna vpostavitve mostov in odstranitev nedostatkov se svoječasno objavi.

d Duhovniške spremembe v lavantinski škofiji. Za provizorja k Sv. Miklavžu na Polje pride dosedanji provizor v Zagorju g. Janko Mlakar. Župnijo Zagorje bo oskrboval g. župnik na Pilštajnu Jakob Ravter. Prestavljeni so sledeči gg. kaplani: Adolf Adamič iz Šmartna ob Paki na Pilštajnu, Friderik Strnad od Sv. Marka nize Pluja v Šmartno ob Paki. G. Franjo Urleb, dosedaj provizor na Črešnjicah pri Vojniku, je imenovan za župnika istotam.

d Prijet italijanski golob-pismonoša. V sobo je v Sarajevu na oknu sodne palače ujela gđc. Radojka Maričič italijanskega goloba s števil. »25 Italia« in »26.345«. Golob je bil predan vojaškim oblastem.

d Prvi slovenski aeroplan. Te dni je bil izgotovljen po naročilu našega društva Aero-klub »Naša krila« v Nemčiji prvi slovenski aeroplan. Aeroplan bo preletel svojo prvo pot iz tvornice pri Stuttgartu v Ljubljano bodoče dni. Čas bo objavljen v dnevnem časopisu. Aeroplan bo spravljen v vojaškem hangarju v Šiški ter bo nosil ime »Ljubljana«.

d Nesreča z možnarjem. V spodnjem Grabnu pri Gorjah na Gorenjskem je trindvajsetletni drvar Franc Pretmar streljal z možnarjem. Možnar pa je eksplodiral in Pretmar je dobil težje poškodbe po obrazu. V nevarnosti je njegov vid.

d Strela ubila 14 letnega dečka, dva kravi in dva konja. Pretekli teden so besnele po severni Hercegovini hude nevihte. V vasi Dulu je udarila strela v hlev kmetske Bjeliča in ubila 14 letnega sina, dve kravi in dva konja. Hlev je bil v trenutku v plamenih in je pogorel do tal.

d Od lakote onemogla. V Karlovcu so našli staro ženo, ki je bila tako onemogla, da je le s težavo še govorila. Ugotovili so, da je žena onemogla radi tega, ker že več dni ni ničesar zavžila. Prepeljali so jo v bolnišnico.

d Dve železniški nesreči v Zagrebu. Preteklo sredo zjutraj je v Zagrebu nek delavec tako nesrečno skočil z vozečega vlaka, da je prišel pod kolesa, ki so mu odrezala levo roko. Pol ure kasneje je na glavnem kolodvoru prišla lokomotiva prometnega uradnika in mu zadala težke poškodbe na glavi. Poleg tega je tudi ob levo oko.

d Izredna lovska sreča. Lovski čuvaj Ivan Šef na Pesnici je ustrelil tekom ene meseca 16 lisic. Kmetje in še bolj kmetice so izredno vesele te lisičje smrti.

d Zrtev povodnji. Iz Vojnika nam poročajo: Ob zadnji povodnji dne 12. t. m. so se zgodila na jezu g. Klinca v Škofji vasi, župnija Vojnik, ob Hudinji težka nesreča.

ki je zahtevala človeško žrtev. Že v jutro smo na pol odprli jez — pisec teh vrstic, žagar in mlinar Ivan Podrgaja ter še par delavcev, tako da bi bilo brez vseh nevarnosti. Ker je pa voda vedno silneje naraščala, je bilo treba jez popolnoma odpreti. Okrog 10. ure dopoldne sva odšla zopet oba na jez. Že sva odprla dve zapornici, ko pa odpirava tretjo, priplava po vodi nekaj lesa in zadene v jez. Jez je zahreščal, trau jez se je zlomil in sva padla oba vznak med valove. Borila sva se na življenje in smrt med tramovjem jeza in razburkanim valovjem. Jaz kot telovadelec sem se takoj zasukal in zgrabil za veliko vejo jelševega grma, ki se mi je pa utrgala. Pognal sem se naprej, zgrabil drug grm, ki je bil nekoliko močnejši in tako sem splezal višje in se polagoma skobacal na breg, seveda ves raztrgan, ranjen in onemogel. Ivana Podrgaja so pa razburkani valovi nesli dalje in ga še danes niso našli. Zapušča ženo in troje nepreskrbljenih otrok. Za njim žaluje cela okolica Vojnika do Celja, ker je z njim izgubila dobrega mlinarja. — Anton Sinkovec, žagar.

d Difterija je začela v zadnjem času močno razsajati med deco in to po ulicah v bližini glavnega kolodvora v Mariboru.

d Beseda skušenega moža. Janez Zlatoust je v starih časih tole zapisal: »Če se je dekle doma razvadila, da nori za obleko, bo pozneje, ko se bo omožila, delala možu več težav in skrbi kakor davkar.«

d Pes mu je odgriznil nos. V Zagrebu je odgriznil pes mizarja Kingla njegovemu tovarišu Neumanu nos, baš ko je isti hotel iti k njegovemu gospodarju v goste. Tudi drugače ga je po obrazu zelo poškodoval.

d Povodenj v Oselici. Povodenj v ponedeljek dne 12. t. m. je občutno prizadela tudi občino Oselico nad Škofjo Loko. Povodenj je bila malo manjša kakor lansko leto. Voda je z neznansko naglico naraščala, posebno je bila silna Savojdenščica, ki je na več mestih razrušila ceste, podrli mostove in jezove in vdrla v stanovanja. Pri vasi Savodenj je nad 30 m dolgo cestno progo popolnoma odplavilo. Skoro nič manj srdita ni bila Topliščica, ki je v Kopančnici odnesla dolg kos ceste. Nato je na Hotavljah odnesla »Nackov« jez in napravila še mnogo druge škode.

d Velik požar v Ribnici. V torek dne 13. t. m. ob tričetrti na enajst ponoči je izbruhnil požar v Ribnici v lopi g. trgovca Oniča tik župnijske cerkve. V hipu je zulel objel Oničevo lopo in farovško gospodarsko poslopje, na kar se je povzpel še na Oničevo hišo, ki je največja v Ribnici. Visok steber ognja je razsvetljeval celo dolino. Tomšičevo družino, ki je stanovala v Oničevi hiši, je bilo možno rešiti s prvega padstropja le skozi okna po lestvah. Tudi dve tam stanujoči učiteljici sta se komaj umaknili. V zadnjem hipu je g. dekan še rešil iz gorečega poslopja svojo živino; je imel pač srečo, da je komaj eno minuto pred izbruhom prišel iz Ljubljane in še ni zaklenil vežnih vrat, ko so trije Orli, grdoč s kolodvora, zapazili ogenj s ceste ob Cenetu, dočim se na farovski strani še ni videl, in so tako opozorili na grozno nevarnost. Gasilna društva iz cele doline so kmalu na mestu in so s celonočnim na-

pornim delom omejila požar. Ribniška motorna brizgalna se je pokazala mojstra, ko je v zvezi z društvom iz Nemške in Gorice vasi v najhujših plamenih obvarovala župnišče, ki se ga je pod streho že prijemal ogenj. Druge brizgalne so zgrabile ob cesti.

d Nesreča vsled neprevidnosti. K puškarju Sternadu na Aleksandrovi cesti v Mariboru je prišel v petek predpoldne kmet z lovsko puško, katero bi mu naj puškar popravil. Vprašan, če je puška prazna, je odgovoril kmetič, da je in puškar jo je oddal pomočniku, da jo odpre in začne s popravilom. Pri odpiranju orožja, ki je bilo nabito, se je naboj sprožil in močno poškodoval pomočniku prste na roki.

d Strele. Ob zadnji nevihti je udarila strela v podružno cerkev pri Litiji, toda ne v strelovod, ampak naravnost v cerkev. Tam je okrog velikega oltarja razorala tlak, se sprehajala po cerkvi in šinila v zakristijo. Povsod je naredila precej škode, ker je poškodovala tudi zid.

d Velik požar blizu Trbovelj. Onkraj Save, na kranjski strani, v bližini trboveljskega kolodvora in v neposredni bližini Mitovškega vodopada stoji večja stanovanjska hiša g. Fr. Grebena. V hiši se nahajajo razen več strank, še pekarna, gostilna, slaščičarna in kleparska delavnica. Ta hiša je začela v petek dne 16. sept. zjutraj okoli pol 3 ure goreti. Domneva se, da je ogenj prišel iz dimnika, ki vodi iz pekarnice. Mnogi stanovalci so se komaj rešili in so utrpeli veliko škodo.

d Težka nesreča pri popravljanju dirkališča. Za nedeljsko motociklistično dirko na Teznu pri Mariboru urejujejo dirkališče s parnim valjem mariborske občine. Včeraj se je pri tem dogodila težka nesreča. Delavec Franc Vernik je vsled neprevidnosti vtaknil desno roko v kolesje valjarja, ki mu jo je zdrobilo.

d Planinski orel bi bil skoraj odnesel petletnega otroka. Od Sv. Petra pod Svetimi gorami smo prejeli tole poročilo: Zadnji petek dne 9. sept. je začel krožiti nad šentpetersko župnijo silno velik planinski orel in najdalje se je sukal ptič v mogočnih lokih nad vasio Srebernik. Orel je krožil dalje časa zelo visoko in v velikih kolarjih. Naenkrat pa so bistro oči velikan-ske ptice ugledale na zemlji plen in kakor pšica se je žival pognala z višine navzdol k hiši posestnika Josip Juraka, kjer se je na trati igral njegov petletni sinček. Videti je bilo, da se velika ptica hoče lotiti nič hudega slutečega otroka. K sreči se je v bližini nahajal otrokov oče, ki je seveda takoj uvidel pretečo nevarnost. Skočil je po puško, pomeril in ustrelil krvoločnega gosta. Ustreljena orjaška ptica je planinski orel (belec), ki je po zračnih višinah zabredel v naše vinorodne kraje. Žival je bila jako izstradana, tehtala je 8 kg ter meri z razpetimi perotni 2 m 60 cm.

d Star junak je vsekakor litijski most. Star je že desetletja, tudi nadušljiv, da hrope in se trese ob vsakem vozu, toda junaško vse katastrofe vzdrži. Leta 1923. ga je Sava skoraj zalila, a on je ostal na mestu. Butali so ob njega hlodi in trami in drevesa takrat in večkrat lani, pa je premagal vse ovire. Tako tudi zadnjo povodenj prošli

ponedeljek. Sava se je razlila ob obeh straneh, poplavlila ceste, odnašala sadeže, delal po polju jame. Vse je bilo prestrašeno, vendar je most kljuboval vsem napadom. Škode je po polju veliko, edino dobro je bilo, da je Sava kmalu začela upadati in da je prinesla s seboj obilo hlodov in drv. Pa dasi je junaški most trden, vendar večni ni, zato je došla prav in zaželeno novica, da je vlada nakazala 180.000 Din, da se ta častitljivi most temeljito popravi. Poprave se bodo v kratkem pričele.

d Nesreča na polju. V Spod. Gaberniku pri Rogatcu se je težko ponesrečila posestnica Amalija Štefek. Nakladala je na polju koruzo. Med obračanjem se je težko obložen voz prevrnil ter padel na njo. Dobila je težke notranje poškodbe in ima zlomljeno desno nogo. Prepeljana je bila v mariborsko bolnico.

d Smrtna nesreča. V soboto, 10. t. m. so pripeljali v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji nekega mladega posestnika iz Šent Jernejske doline, ki je padel z oreha ter si prebil lobanjo. Za ponesrečenca pa ni bilo pomoči ter je umrl že prihodnji dan.

d Avtomobilska nezgoda pri Bledu. Avtotaks z Bleda je treščil v konjsko vprego na potu iz Belskega polja med Bledom in Bohinjsko Belo prav na ravni cesti. Kdo je faktično zakrivil nesrečo, se še ni dalo ugotoviti. Krivca bo dognala preiskava. Za sedaj se je le ugotovilo, da je avto zlomil nogo konju in polomil voz. Voznik je ostal nepoškodovan. Konj se je cel dan mučil. Sele na zvečer so ga ustrelili in rešili vseh muk.

d Velik požar na Krasu. Iz Sv. Petra na Krasu smo prejeli brzopjavno poročilo, da je v Selcah izbruhnil požar, ki je vpepelil 30 hiš.

d Neurje. Dne 12. t. m. po noči je bilo na Uršelski gori veliko neurje; potoki so zelo narasli. Meža je dosegla skoro lansko višino. Volivni komisar v Kotljah zaradi povodnji ni mogel odpotovati v Maribor.

d Smrtna nesreča pri pastirskem ognju. Osemletna Marija Zofič in njen nekoliko starejši brat sta pasla živino blizu doma pri Velikem Cirkniku v čateški fari. Ko je šel brat vračat živino, se je Mariji vsled neprevidnosti vnela obleka, ki je na njej, ker ni bilo pomoči, popolnoma zgorela. Vso opečeno so starši spravili dekle v bolnišnico, kjer je pa po strašnih tridnevnik mukah umrla.

d Žrtev strele. V noči na 9. septembra je udarila strela v nekega dekleta v Zadvinku pri Škocjanu, ki je bila na mestu mrtva. V isti noči je treščilo tudi v neko hišo v Stari vasi pri Škocjanu, ki je pogorela. Obenem se je vžgal v bližini se nahajajoči kozolec, ki je tudi pogorel. Lastnik teh poslopj trpi občutno škodo.

d Požar na Kopačih v Kamniški Bistrici. O nesreči smo zvedeli sledeče podrobnosti: Dne 8. t. m. ob 11. uri je zapazil gozdar Janez Špin, da mu gorita hlev in shramba za krmo. S svojo ženo je takoj hitel reševati živino, a bilo je prepozno, ker je bila radi dima že zadušena. Mož, ki ga vsak pozna, da je poštenjak od nog do glave, je na ta način takorekoč ob vse premoženje. Zgoreli sta mu dve kravi in pet prašičev. Kar je prihranil v dolgih letih svoje težke in naporne gozdarske službe,

mu je sila ognja uničila v eni noči. Ker je nesreča velika — škoda znaša okoli 15.000 dinarjev in ni bil zavarovan za živino — je pomoč nujno potrebna.

d Zimski vozni red. S 1. oktobrom bo stopil v veljavo na železnicah zimski vozni red.

d Strašno neurje na Primorskem in v Furlaniji. 12. 9. je divjala v severovzhodni Italiji velika nevihta, združena s točo. Na Soči je porušeni več mostov. Ceste v Vipavski dolini so težko poškodovane. V Furlaniji so potrpane vse telefonske, brzojavne in elektrovodne žice. V Čedadu je nastal vsled strele velik požar. Ponekod je padala kakor oreh debela toča.

d Čudna pota strele. V ponedeljek, 12. t. m. ob štirih popoldne je strela udarila v zvonik župne cerkve na Blokah. Tik zvonika stoji župnišče in hlev. gosp. Modica. Proti jugu od nje pa se razprostira pokopališče. Ko je strela udarila v strelovod, se je razletela na pet isker, ker se je žica od strelovoda pretrgala. Ena iskra je šinila po žlebu v župnikov vodnjak, razkopala podzidek in razmaknila težki kameniti plošči, s katerima je vodnjak pokrit. Druga si je izbrala pot na pokopališče, kjer je odtrgala z zidu veliko kamenito ploščo z napisi rajnih rodbine g. Lavriča, jo treščila ob tla, da se je razletela na dva kosa. Tretja jo je ubrala pod župnikovo jablano, kjer je zemlja jako razrila, preskočila zid in skočila mimo župnikovega hleva pod hruško. Četrta se je zaletela mimo župnikovega čebelnjaka v zid ob cesti, ga preluknjala in odtrgala na drugi strani velik kos od zidnega kamna. Peta iskra je udarila ob vogal županovega hleva, kjer je razpraskala zid in omet, pa ušla na nasprotno stran istega splotja v živinski hlev, kjer mladi gospodar, g. Mulec, popravlja živinske jasli. Tam je strela pretrgala nove cementne jasli in omamila farnega cerkovnika Jurija Zakrajšča, ki je kopal s krampom tla; strela mu je iztrgala kramp iz rok in ga vrgla med konje. Cerkovnik je moral v posteljo. Oglušil je na levo uho. Zračni pritisk je bil tolik, da je na župnišču v pravem pomenu besede razdrobilo 70 šip. Ker se je strelovodna žica pretrgala, je začel les pod jabolkom tleti, kar je naznanjal dim, ki se je valil iz zvonika. Ljudje so bili plat zvona, na kar je prihitela takoj na lice mesta požarna bramba iz bližnje Nove vasi, ki je v najkrajšem času ogenj pogasila.

d Ga še niso našli. Dne 9. maja t. l. je neznano kam pobegnil od svojih staršev 16 letni Heinrich Goršek iz Retja; iskali so ga na razne načine, a ga do danes še niso našli. Če bi slučajno kdo vedel kaj o njem, naj ga prijavi orožništvu ali županstvu.

d Gospodu dopisniku v Preddvoru. Novic o samomorih ne priobčujemo.

Pri pomanjkanju teka, slabem želodcu, leni prebavi, črevesnem zaprtju, težkočah prebave, koprivastih izpahkih, srbečici osvoboditi naravna »Franz-Josef« grenčica telo strupov gnilobe, ki se nabere v njem. Že stari večaki zdravilstva so priznali, da slovi »Franz-Josef« voda kot vseskozi zanesljivo čistilo za črevesje. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

PO DOMOVINI

OSELICA.

Krajnovi volivni odbor SLS v Oselici se iskreno zahvaljuje vsem možem in fantom, ki so 11. t. m. oddali svoje glasove naši SLS, in s tem pripomogli k tako lepi zmagi. 207 nas je. Lepo število, na katerega se marsikdo s strahom ozira. Bodimo ponosni in skušajmo s svojo agilnostjo to število še zvišati.

AJDOVEC.

Četudi je pri nas Žerjav dobil samo 2 glasa, Pucelj samo 9, vendar imamo za občinske volitve poleg liste SLS tudi listo, ki si je od liberalcev izposodila klobuk pod imenom »Kmetijsko-gospodarska lista«. Seveda bodo možje trdili, da niso liberalci, ne Žerjavci, ne Puceljevi. Toda čemu pa si dajo od tujca nataktniti liberalni klobuk? Če bi zmagali, gotovo bi jim »Domovina« ali »Kmetijski list« slavo pela. Naša lista ima boljše moze in gospodarje. Mi imamo moža vrlo sposobnega za županstvo, kakor se je izrazil naš poslanec dr. Kulovec; nasprotniki pa nimajo nikogar, ki bi bil dovolj sposoben za župana. Kaj pomaga tajnik, če pa župan ni dovolj sposoben. In kdo je pri nas vaju tajništva? Občina je majhna in revna, bo li zanaprej dva plačevala? Če dobimo nasprotnega župana, pa bo dajal dovoljenja za godbo in ples. Ker pa bo ples, bodo tudi izgredi in tepeži. Zato je jasno dovolj, kako kaže Ajdovčanom voliti, da ne bo občina škode trpela. Ajdovčani! Tudi pri občinskih volitvah vrzite kroglice v 2. skrinjico možem, ki se ne sramujejo imena SLS!

DOBRNIČ.

Vedeli smo in bili smo prepričani, da naša občina ni tako slaba, kot so jo razbojnali razni dopisniki v »Kmet. listu«. Nedeljske volitve so pokazale, da je Dobrnič bil, je in da bo tudi zanaprej ostal vedno zvest edini poštenu stranki SLS. Saj je dobila SLS od 378 glasov celih 243. G. Pucelj in drugi naši politični nasprotniki so mislili, da se bodo z našo občino pobahali, pa jim je presneto čudno danes pri srcu. Kajti za nje je naša občina za vedno izgubljena. Kakor nekateri zaničujejo — seveda ne v pričo — naše moze in celo občino, vendar naj vedo, da Dobrnič ni tako omahljiv kot mislijo, in ne tako slab. Kaj vse so pisali v »Kmet. listu«. Ravno zadnja številka tega lista prav grdo obrekuje naša dva gospoda radi tega, ker nista šla s sv. popotnico k gospodarju iz Luže. Tega pa ne pove, da sta gospoda že v nedeljo poprej oznanila s kancina, da ne bo tisti terek nobenega gospoda doma, ker gresta na konferenco v Hinje. — Pa ti pride dopisnik Puceljevega lista in laže, da sta naša gospoda agitrali takrat po občini in zato ni bilo nobenega doma. — Vaak človek ljubi resnico, če je le kolikaj vreden. Ravnotako se vsak pošten Dobrniččan brani ljudi, ki jim resničnost ni ne na jeziku, še manj v srcu. Zaradi te poštenosti pa Dobrnič živi in raste, kaže svojo moč in to moč bo tudi vedno bolj kazal, toliko časa, dokler ne pomeže s raznimi hujskači in podpihovaki. Može, občani — le držimo se trdno naše dobre SLS, katere edina nas bo res podpirala. — Občan.

VRHNIKA.

V nedeljo 16. oktobra t. l. se bo vršil v župni cerkvi koncert, ki ga bo izvajal domači cerkveni zbor. — V nedeljo, dne 18. t. m., se je konstituiral odbor Občinske branilnice. Predsednik je

g. Franc Furlan star., v ravnanstvom pa so imenovani: Ignacij Hren, Franc Bradeško, Jakob Jeml, sodni nadsvetnik Leitgeb in virilist župan dr. Marolt.

KRSKO.

Naše že dvakrat preložene občinske volitve se bodo vršile v nedeljo 20. oktobra. Res so te že tretje volitve letos, a v tretje gre rado, in zato pozivamo še enkrat naše pristaje, da se tudi občinskih volitev veči do zadnjega udeležijo. To pojdemo na volišče tem bolj z pogumom, ker nam je zmagata zagotovljena, ako se volitev udeležimo v istem številu kot 11. septembra. Naša velika občina je kmečka občina in zato hočemo tudi izpana iz naših vrst. Mi hočemo imeti tudi v občinski hranilnici odločilno besedo in jo tako voditi, da bo res kmetu koristila, saj mu danes tako zelo manjka denarja. Torej vsi na volišče za našo Slovensko ljudsko stranko!

SUHOR.

Vse zvijače, obljube in grožnje naše zmagajo gospode niso mogle dati njihovega zadatku poslanskega stolčka. Zdaj pa žalujejo in jezikujejo. Ne moremo pomagati. Kdor hoče pomagati pred volitvami, naj le verjame »Kmetijsko listu«, kdor se pa hoče radovati resnične zmagi na dan volitev, pa mora korakati z ogromno večino slovenskega ljudstva pod zastavo SLS. Može, v bodoče pojdemo vsi pod to zastavo!

LESE.

Lešani, na katere se je že Žerjavovski agitatorji iz begunske soseske, češ da je s pomočjo Lošanov skrinjica SLS v Begunjah vedno najbolj pešna, so se pri skupščinskih volitvah 11. sept. popolnoma pokazali kot en moč. Le par jih je bilo, ki jim je volivna dolžnost deveta briga, in se ne zavedajo, da je večkrat en glas odločilen.

Lepi naši »Domovini«, ki oznanja sijajno zmago naprednega bloka, se seveda čudno zdi, odkod toliko glasov za SLS. — Oj »Domovina«, ti si kakor »solnce«, samo kdor gre za tvojo »svetlobo«, — zabrede gotovo v lužo.

VRHPOLJE PRI MORAVCAH.

Umrli je dne 14. sept. v Kokošnjah g. Franc Peterka, vulgo Celarjev Francelj, v najlepši mladeniški dobi 29 let. Bil je ves čas po vojni najagilnejši član prosv. društva na Vrhopolju, vel igravec skoraj pri vseh predstavah in neumoreni delavec pri gradnji novega Društvenega doma na Vrhopolju. Žalujemo staršem naše sožalje. Tobi pa, France, večni mir in pokoj!

TRNAVA - ST. RUPERT NA GOMILSKEM.

Naše mlado gasilno društvo pridno dokončuje zadnja dela pri novem gasilnem domu, katerega ob enem z motorno brizgalno dne 25. t. m. slovesno blagoslovilo. Društvu na marljivem delu le čestitamo osobito, ker bo gledališka dvorana v domu tudi velikega kulturnega pomena za kraj. Gotovo bo tudi slavnost veličastna, posebno, ker bo sodelovala trboveljska rudarska godba, ki je obdana kot zelo dobra.

ST. JURIJ POD KUMOM.

Od 569 volivcev tukajšnje občine je ostalo pri zadnjih državnoborskih volitvah 284 doma. — Može, ne pustimo, da se sovražniki kmetijskega ljudstva prikrilo vtihotapljuje tudi v naš kraj. Zato

9. oktobra, ko bodo občinske volitve, vsi na volišče in oddajmo kroglico v 2. skrinjico, ki nosi napise naše Slovenske ljudske stranke, ki bo v vladi in ima oblastni odbor popolnoma v svojih rokah ter moremo edino od SLS kaj dobrega pričakovati v našo gospodarsko korist.

RADOVLJICA.

Ljudski oder v Radovljici odpre letošnjo gledališko sezono v nedeljo, dne 25. sept. ob 8. uri zvečer. Kot otvoritvena predstava bo igrana ena najlepših in najtežjih svetovnih iger: Shakespearejev (Bespirjev) »Hamlet«. Igra bo ponovljena v nedeljo, dne 2. okt. ob pol 4. uri popoldne. — Vstopnina je nizka. Vstopnice se dobe v predprodaji v trgovini »Kmetijske zadruge«.

BEGUNJE NA GORENJSKEM.

Volitve 11. sept. so dokazale, da je najmočnejša stranka v Begunjah — SLS, čeprav je pri občinskih volitvah cela kopa naših pristašev ostala doma in tako omogočila demokratom večino. Kajti ti so dobili 11. sept. iz 2. oddelka — Volile so tukaj tudi Leše — manj glasov, kot 17. julija samo v Begunjah. Čast našim in lešanskim zavednim volivcem! — Smilil se nam je pa g. Ažman, ki je šel nase celih 9 glasov kljub temu, da je na shodu pri Tavčarju pometal ob tla vse druge stranke in kljub vabilom k volitvi, ki so jih akoro vsi volilci prejeli od njega na dom. Škoda, da je propadel mož, ki je tako na tihem vodil našo mlekarico, da nismo niti opazili, dokler nam tega ni povedal na letaku. »Nehvaležni!« begunjski možje so se zasmejali, ko so brali prazno baharijo. SKS torej nima tu zaupanja. Njeni pristaši pa so toliko pametni, da odločno odklanjajo dr. Žerjavo. — Zato upamo, da bodo v bodoče šli s SLS, ki ima največ vspeha pokazati za kmeta.

IZ TUHINJSKE DOLINE.

Zadnja poplava nas je težko prizadela in nam napravila mnogo skrbi ter še več škodo. Že od leta 1893. ne pomnijo ljudje iz naše doline tolikšne vode in tako občutnega razdejavanja. Nevljica je že ponoči tako narasla, da je poplavlila vso cesto, hudoourniki raz obeh pobočjih doline pa so razkivali vedno nove množine vnanj, drli skozi veže, svinjake in gospodarska poslopja ter trgali, odnašali s seboj vse mogoče in valili na polje in travnike kamenje in gramoz. Neštete brvi po vsej dolini je odnesla narasla voda, raztrgala bregove in prožila plazova. Škoda je velika, cenimo jo nad 100.000 Din in še ne vemo, kako bo s krompirjem, ki je letos lepo kazal, ki pa v kleti, če ga enkrat poplavi voda, po starih izkušnjah prerad segnije. In vendar je krompir naša glavna hrana.

Silno smo hvaležni g. obl. poslancu Novaku, ki je že v ponedeljek obiskal vso dolino, pregledal vse nastalo škodo in obljubil, da se bo z vsemi močmi zavzel za nas. Prepričani smo, da bo i oblastna skupščina, kakor tudi naši poslanci v Beogradu storili vse, kar je v njihovi moči, da nam oblast in država prikočita na pomoč.

ZAPLANA.

Tukaj je umrla dne 15. t. m. Marjeta Mihelič, leta in gospodinja tukašnjega župnika v 84. letu starosti. Bila je zelo pridna, vestna in skromna. Za nič se ni brigala kakor za svoje malo gospodinjstvo in za cerkev. — Njenim znancom jo priporočamo v pobožen spomin.

PREČNA.

Iz neznanh vzrokov so odložili občinske volitve v Prečni tako daleč, da bomo šele v nedeljo 9. oktobra volili nov občinski odbor. Večina dosedanjega občinskega odbora s županom vred

Kako uporabljamo razne odpadke?

Vsak izmed nas ve, da tovarne iz raznih surovin izdelujejo najrazličnejše stvari. Železna ruda nam daje lito in kovno železo. Iz bombaža, lanu, volne in svile izdelujejo v tisočih tovarnah debelo in tanko blago. Les rabimo za pohištvo, za stavbe, mostove, ladje itd. Tudi kožuh raznih živali najde svojo porabo. Iz ilovice delamo opeko, peči, lonce in drugo posodo; iz boljše ilovice porcelan, kamenovino itd.

Marsikdo pa ne ve, da je razvoj tehnike že tako daleč, da more iz najraznovrstnejših odpadkov, ki jih mi sami ne moremo več rabiti, napraviti nove in zopet uporabne stvari.

Cunjarji in cunjarice, ki pobirajo cunje, kosti, staro železo, steklo, zmečejo vse to na svoj vozček in nam plačajo za vse skupaj komaj nekaj par, odpeljejo vse to k podjetniku, ki se z zbiranjem vsega tega peča. Tu vse to dobro preberejo in sortirajo. Papir in cunje kupijo papirnice, tkalnice in tovarne za umetna gnojila. Tovarna za klet kupi kosti. Staro železo in druge kovine pa kupi livarnica, da ga prelije v novo in svetlo železo.

Najslabše cunje porabijo za gnojilo. Boljše cunje s troji razkrtajo in jih same ali s primesjo nove volne ali bombaža predelajo v umetno sukno, ki ga lo dober poznavalec loči od pristnega.

Najčudovitejše izpremembe pa so deležne bombažaste in platnene cunje. Kdo bi verjel, da je bil lep, bel pisemski papir pred časom umazana bombažasta in platnena cunja. In vendar je tako. Tudi se nam zdi zelo malo verjetno, ko nam kdo pove, da za to delo ni treba posebnega truda. Res pa je, da se zgodi vse čisto enostavno. Največje delo je, ko je treba osnažiti cunje in jih zdrobiti v tekočo in redko kašo; pa še to se zgodi vse v posebnih kuhalnih in belilnih posodah. Ko je omenjena kaša gotova, je treba pridejati klor, da se obeli, to je izgubi umazanost in barve, potem

pripada Pučlevi in Žerjavovi stranki. Teh strank se pa že po vsej Sloveniji otepajo in sramujejo, ker so pokazale zadnje državnozbornske volitve. Tudi v naši občini se sramujejo, da so se dali prejšnja leta zapeljati od lepih besedi pučljevcev in žerjavovcev, ki so Slovencem napravili strašno škodo z davki in slabim gospodarstvom. Zato so pa pri zadnjih volitvah pri nas zopet volili s Slovensko ljudsko stranko. V občinski odbor bomo volili 9. oktobra vsi v 3. (tretje) skrinjico, ki je Slov. ljudske stranke in ki ima na listi same ugledne in spoštovane može in fante. Zato vsi vrzimo kroglico v 3. (tretje) skrinjico, pri kateri bosta Turk A. iz Bršljina in Kocijan Fr. iz Straže.

PANOVA VAS PRI GROSUPLJEM.

V nedeljo 25. septembra se vrši ob 10. uri popoldne sv. maša na Taboru pri podružni cerkvi sv. Nikolaja. Po maši pa velika veselica s pestrim sporedom, združena z ogledom podzemeljske jame »Župana Permeta«, katera je zelo krasna. Pri jutranjih ter opoldanskih vlakih vozovi na razpolago na postaji Grosuplje. Pridite vsi, ne bo Vam žal!

pa tudi še klet, da se vlakna sprimejo. Če je treba napraviti barvast papir, se pridene še barva. Tako prirejeno kašo speljejo na žičasta sita — seveda vse v tovarniškem obratu — kjer se voda odteče in masa osuši. S posebnimi pripravami se papir še zgadi in zlika.

Ne manj važen odpadki, ki ga je mogoče predelati in vnovič rabiti, je tudi papir sam. V zadnjih časih čitamo večkrat, da kupujejo star papir. Velike tovarne za predelovanje papirja stolčejo in razkrtajo papir v mehko, drobno brozgo, ki jo potem vlijejo v razne oblike, ga prepejo z oljem in klejem ter ga pušče, da se posuši. Posušena masa je tako trda, da lahko iz nje izrežejo: skledice, škatle, punčke, okvirje, razne igrače, konjičke itd. Vse to je močno in trdno kakor iz lesa. Največ cenjenih igračk po sejmi in trgovinah je nastalo iz takih papirnatih ostankov. Niso važni izdelki kot taki, pač pa za zaslužek pri izdelavi in pri tem gospodarsko vprašanje delavstva. V naši državi tovarna industrija še ni razvita.

Tudi kosti, ki bi sicer brez koristi ležale okoli, je vredno zbirati. Iz boljše kosti izdelujejo gume. Vsakovrstne kosti pa porabijo v sladkornih tovarnah za čiščenje sladkorja. Znano je, da ima koščeno oglje to lastnost, da odvzame tekočinam vsakršno barvo. Dokler je sladkor še tekoč, je tudi še umazan, to je temnorjavo ali rumenkaste barve. To tekočino napeljejo v posebne kotle, ki so napolnjeni s koščenim ogljem. Kost namreč žgo, da se izpremeni v oglje, ki ga zdrobe in skozenj pretakajo s sladkorjem nasičeno temnorjavo vodo, ki pa je ob izstopu iz kotla že popolnoma čista. Nato to vodo segrejejo, da izhlapi, sladkor pa se sedede na dno (kristalizira).

Koščeno oglje rabijo tudi pri izdelovanju voščila (kreme) za čevlje.

Posebno paznjo obračajo razni obrtniki zaklanim živalim. Meso, koža, kosti, rogovi in parklji in njih uporaba so vsem znani. A tudi druge stvari so še primerne in koristne za razno porabo. Na primer ovčja čreva so za izdelavo nekaterih strun edini material. Kite in hrustanci so za izdelavo kleja prav dragocena surovina. Kar strojar nasrže kot neporabno od kože, daje še 40 odstotkov kleja, goveji parklji in odpadki od kože pa celo 60 odstotkov. Prav tako so porabni parklji od drobnice, drobne kosti, že davno zavržene zajčje kože in drugo podobno da 42 odstotkov kleja (lima).

In kosi usnja, ki padajo s čevljarjeve mizice in se zde popolnoma nerabni, pridejo še do marsikateri koristne uporabe. Če so še dovolj veliki, jih porabijo izdelovalci torb in narede iz njih ročne torbice; torbe (cekarje) za na trg in predpražnike. Nekoliko manjši služijo za preobleko gumbov, za prožne zagvozdne v pipah, za vmesne kose pri raznih strojih itd. Kolikokrat prav za domačo porabo iščeš primerne kosa usnja, a ga ne najdeš, ker ga ob svojem času nisi shranil. Zelo drobnj usnjeni odpadki pa služijo za pridelavo modrega barvila, s katerim je barvano vse modro blago naših predpasnikov, kotoninastih in kambrikastih kril.

Tudi žaganje zadnji čas vedno bolj izrabljajo kot kurivo v trajno gorljivih pečeh. Preostanke pri predelavi in čiščenju olja, žlindre

velikih kurilnic na premog, celo smetišča pa s primerno predelavo in pravičnim kemičnim mešanjem snovi porabljamo dandanes kot umetno gnojilo.

Le žal, da se v naših krajih za vse to še ni zbudilo obrtno zanimanje v taki meri, kakor po drugih deželah in državah. Resnica pa je, da nobena stvar, tudi najneznatnejša, ni brez koristi. In kadar bomo prišli do tega spoznanja, da se bomo priučili v novodobno izkoriščanje vseh malenkosti, se bo tudi dvignilo naše gospodarsko blagostanje. Važno je, da se damo poučiti in verujemo preizkušnim nasvetom in ne ostajamo pri starih in zastarelih navadah, ki so jih prekosile novejša in dobre izkušnje.

Fantovski večeri v pismih.

XXIII. »Sirota jaz okrog blodim — V samotni tihi se solzim...«

Bilo jih je sedem: oče, mati in pet deklet v starosti od 7 do 17 let. In ni jim šlo slabo. Res, da so imeli le bajto s tremi repi živine, pa oče je bil vrh tega priden zidar in moder mož in kot tak je mnogo zaslužil.

Žal! Da je razbila družinsko srečo svetovna vojna. Nekje v neznani dalji je zakrila skrbnega očeta hladna ruska zemlja.

Pa prišlo je še hujše! Nekaj v obupu, nekaj pa zaradi visoke podpore, ki jo je dobivala žena in njeni otroci za časa odsotnosti očetove, je izgubila tudi mati pamet in strah božji. V hiši se je začela vedno pogostejše oglašati hrupna harmonika in tihi dom nekdanje sreče se je kmalu izpremenil v razuzdano plešišče.

Nesreče pa še ni hotelo biti konec. Najstarejša hči je oprtala nezakonskega otroka tako, da ni kazalo drugega, kot da se poroči z otrokovim očetom še predno so bile dane vse ostale zahteve za srečen zakon; mater je pobrala hitra pljučnica, ki si jo je nakopala ob nekem plesu; od njenega groba pa so zavile ostale štiri nedorastle hčere v širni svet iskat doma, dela in jela. — In tako tavajo še danes kot prave sirote brez očeta in matere, brez pravega nadzorstva in vzgoje. O eni se sliši, da je nekje v hribih za pastirico, o drugi pripovedujejo, da služi v bližnjem trgu na razvpiti gostilni, tretja je zdaj tu, zdaj tam, o četrti pa že ženske šušljajo, da se skoraj povrne, obremenjena tudi z nezakonskim otrokom k svoji sestri, katera je pa neče sprejeti pod streho.

To je ena izmed tisoč in milijonov zgodb, kakor so se dogodile in se dogajajo zlasti po svetovni vojski. In to je samo ena, pa še ta kratka in medla slika iz življenja toliko tisoč bednih sirot.

O! Sirota biti, to je res grenko življenje. Grenko že zato, ker nima več ne očeta in matere, pa zato ne ve, kaj se pravi ljubiti in ljubljani biti od dobrih staršev. Grenko je življenje sirot tudi zato, ker ljudje tako radi mečejo kamenje za grehe in nesreče staršev tudi na njihove otroke. Grenko je pa zlasti življenje sirot posebej tedaj, kadar padejo uboge sirote v roke brezvestnih ljudi, katerim ni do vzgoje otrok, ampak le do tega, da otro-

ke-sirote zlorabijo v lastno krivično korist.

Kaj pa Ti, dragi fant, ali boš Ti tudi šel mimo sirot brez srca in sočutja podobno kot sta šla levit in judovski duhovnik mimo onega popotnika, ki je obdan z ranami obležal tako pomoči potreben? Kako neki, če Ti pa Kristus kliče, kažoč na usmiljenega Samaritana, ki obvezuje rane, vliva vanje olja in vina, skrbi za popotnika in njegovo živinčje: »Pojdi in stori tudi ti tako?« Kako neki, če Ti pa Kristus govori, kažoč na otroke sirote: »Kdor sprejme katerega izmed teh otrok, mene sprejme?« Zares! Kako bi mogel biti brezčuten do bede sirot, če Ti Kristus obeta, da karkoli storiš kateremu izmed najmanjših njegovih bratov v njegovem imenu, bo toliko veljalo, kakor da bi bil njemu samemu storil? Ali bi še imela cerkev v vaši vasi kak pomen, če bi svoja srca zapirali potrebam pomoči potrebnih? Kako neki, če je pa po Bogu pisano: »Kaj pomaga, bratje moji, ako kdo pravi, da ima vero, del pa nima, ali ga bo vera mogla zveličati. — Vera brez dobrih del je mrtva.« Živa vera torej v nas ne more ostati, ako ne bomo po svojih močeh nagih oblačili, popotnih sprejemali, lačnih nasičevali, žejnih napajali, ako ne priskočimo bližnjemu, ki je v tej ali oni stiski, a pomoč. Lažnik je, kdor pravi, da ljubi, a nikdar ne izkaže ljubezni bližnjemu v potrebi. Ne z besedo, ampak v resnici in dejanju moramo ljubiti. Kako živo se je zavedala te resnice in dolžnosti zlasti katoliška cerkev od prvih početkov svojega obstanka. Že v starokrščanski dobi so zidali posebne domove, velika zavetišča za bolnike in ubožce, najdenčke in sirote. Tako je n. pr. sv. Bazilij († 379) zgradil zunaj Cezareje v Kapadociji celo mesto hiš, kjer naj bi bedni in sirotni našli streho in pomoč. In kako je Cerkev ob vseh časih zlasti mašnikom zabičevala, da morajo biti očetje ubogih in da je skrb za bedne in zapuščene bistven del dušnega pastirstva! Kdo našteje vse dobrodelce, ki so žrtvovali vse svoje imetje, pa tudi svoje zdravje in življenje po navodilih Cerkev za druge. Komu ni znano, koliko ustanov za reveže in siromake vseh vrst so tekom stoletij ustanovili katoliški duhovniki, laiki in druge dobre osebe. Ker pa vsa ta skrb še ni zadostovala, se je pričelo zlasti v novejšem času z organizacijo dobrodelnosti. Koliko tega dela se je izvršilo — posebej v zadnjih letih — tudi med nami Slovenci. Saj imamo celo vrsto takojmenovanih karitativnih društev ter različnih zavodov in ustanov za reveže, bolnike, hiralce itd. ter za varstvo dece in mladine.

Toda, dragi fant, midva sva se pravzaprav oddaljila od predmeta. Govoriti je nama samo o Tebi in o sirotah. Čuj torej par tozadevnih misli.

Kjerkoli postane kak otrok sirota, mu sodišče najprej določi variha. Samo po sebi je to ena najčastnejših služb. Žal, da je ta služba v današnjih časih prišla tako zelo ob kredit. Ni še dolgo tega, ko sta se dva od sodišča določena variha razgovarjala, češ, da ta stvar nič ne nese.

Kakšno krščanstvo, ki hoče, da se ma dela usmiljenja še posebej plačujejo!

Ko dobi otrok-sirota variha, nastane novo vprašanje, kam z otrokom? Destokrat stiščijo, da ga spravijo v kak zavod ali sirotišnico. Dobro je to, vendar ne najboljše, četudi bi bil zavod v najboljših rokah. Naravni, od Boga postavljeni vzgojitelji otrokovi so namreč le starši in njih neposredni namestniki. Rasti in vzgajati se more pravzaprav otrok le v družini. Tega pa zavod ne more dati, ker je ponavadi preveč otrok in ni mogoče z vsakim se posebej ukvarjati. — Pa tudi gospodarski razlogi govore proti temu, da bi se otroci s kmetov tirali v mesto. Tam se namreč radi odvajajo kmetiškega dela, zunaj na deželi pa pomanjkanje delovnih moči. Zato je bolje, da se otroci-sirote oddajo (proti plači) poštenim, krščanskim družinam v vzgojo. S tem postane vzgoja mnogo bolj osebna, kakršna je potrebna z ozirom na stan, starost in druge razmere otrokove.

Ko pa dobi otrok-sirota svoje mesto, tedaj se prične skrb zanj. Pa kakšna je dostikrat ta skrb! Že sva omenila, da se dobijo varihi in oskrbniki, katerim ni do sirote, ampak le do tistih soldov, ki jih občina ali sodišče plačuje za takega otroka. O, to je potem skrb za otroka, da Bog pomagal! Poznam jih jaz in poznaš jih take otroke-siromake, da jih ni večjih na svetu. — Drugim zopet ni za denar, pač pa za delo otrokovo. Ženo ga in ženo, dokler ga telesno in dušno ne vgonobijo. — O, fant! Če bi kdaj prišlo Tebi ali Tvojemu očetu ali Tvoji materi ali komurkoli na misel, da bi hotel sprejeti siroto samo zato, da vleče zanjo denar ali jo zlorabi pri delu, potem Te prosim: Nikar ne stori tega! Zakaj ljubezen in skrb za vzgojo, ki jo otrok potrebuje, se ne da z denarjem odkupiti in delo, ki ga opravlja sirota v zavesti, da jo drugi zlorablja, ne more prinesiti blagoslova, ampak prokletstvo.

Pač pa sprejmi, če Te kedaj doleti čast postati varih in oskrbnik sirotam z veselimi srcem in opravljaj z vso zvestobo to službo v zavesti, da vršiš imenito delo usmiljenja. In če kedaj pride do tega, da postaneš občinski odbornik, potem Ti bodi skrb za sirote ena izmed poglavitnih skrbi ne v tem smislu, da občino razbremenjuješ, pač pa v tem smislu, da očetovsko naklanjaš pomoč ubogim sirotam. Prav zato pa se že sedaj vsposablaj za dela usmiljenja v raznih organizacijah in to v prvi vrsti v Marijini družbi, ki so kot znano v zadnjih desetletjih med nami Slovenci storile največ za duhovna in telesna dela usmiljenja. Tako Ti pravi in ostaja s prijateljskim pozdravom

Tvoj zvesti

vaški učitelj.

Vandrovec se je v gostilni napil in najedel, nato pa gostilničarju povedal, da nima denarja, da bi plačal. Ta se je strašno sramežljivo ter zmerjal, kar se je dalo. Vandrovec pa mu je mirno rekel: »Čemu se le razburjate, saj vi ne morete nič zato, da jaz nimam denarja.«

Po katoliškem svetu.

Francoski juristi zahtevajo ukinitve protiverskih zakonov. Na zborovanju v Parizu so najuglednejši francoski pravniki soglasno sklenili, da se morajo protiverske postavbe ukiniti. M. Duguitt, načelnik juridične fakultete v Bordoju je izjavil, da bo tudi vprašanje cerkvenih redov, ki so jim bile vzete v Franciji vse pravice, rešeno v prijateljskem sporazumu med vlado in sveto stolico. — Tako v Franciji! Pri nas pa hočejo liberalci Cerkvi vzeti svobodno besedo s — kanceliparagrafom.

Zveza narodov noče ukradenega cerkvenega premoženja. Francoska vlada ima že več let veliko zadrego s slavnim samostanskim poslopjem menihov — Kartuzijancev, ki ga je pravim lastnikom — redovnikom odvzela leta 1903. Najprej je vlada hotela napraviti iz samostanskega poslopja hotel, nato muzej, pozneje kmetijsko šolo, toda nobeden omenjenih načrtov se ni izvršil. Framazone je začelo skrbeti, kajti samo vzdrževanje starega poslopja je veljalo državo okrog 70.000 zlatih frankov. Hoteli so končno iz poslopja napraviti bolnišnico in nazadnje zdravilišče za študente, a se je izkazalo, da samostan, kakor tudi njegova lega za taka zavoda ni primerna. — Redovniki so živeli v tem samostanu že od časa njih ustanovitelj sv. Bruna, to je od leta 1084. Poslopje je osemkrat pogorelo in je bilo zadnjič sezidano v letu 1674. Kartuzijanci so izdelovali tudi znani kartuzijanski liker in s čistimi dobički izdelka so vzdrževali veliko bolnišnico, dokler niso bili od framazonske vlade pregnani. — V najnovejšem času je ponudila francoska vlada ta kartuzijanski samostan »Društvu narodov«; v poslopju naj bi se nastanil zavod za mednarodno znanstveno delo. Ponudba je bila odklonjena, največ zato, ker se ni hotelo žaliti katoliških učenjakov, saj bi gotovo ne hoteli stanovati in delovati v prostorih, ki so bili — Cerkvi ukradeni.

Cerkveni darovi. Po pregledu, ki so ga izvršili cerkvene oblasti severne Amerike, znašajo v l. 1926. tamošnje cerkvene zbirke v dobre namene nad 2 milijardi Din. — Tudi naše cerkve primeroma mnogo zberejo za pogorele in druge človekoljubne namene in vendar gotovo časopisje ne prebese in hujška, kadarkoli je treba izvršiti pri naših cerkvenih poslopih nujno potrebne naprave in poprave. Za razne sokolske domove jim pa ni škoda ljudskega denarja. — »Nismo proti veri« — se bo vzle temu korajžila »Domovina«.

Pametna razsodba — francoskega sodišča. Splošno odobravanje je želo pred kratkim sodišče v Dijonu: opustilo je t.i. mladeniče, ki so strgali raz steno gledališki plakat nemoralne vsebine in je celo obsodilo podjetnika na 300 frankov globe radi nemoralnosti in javnega pohujšanja. — Glejte no, celo na Francoskem se polagoma jasni. A pri nas?

Francoski parlament in — misijoni. — Francoska poslanska zbornica je odobrila kredit pol milijona frankov za misijone na Japonskem, ki so trpeli po zadnjem potresu. Tamošnje misijonske šole misijonarjev maristov štejejo nad 8000 učencev. — To bi tulili žerjavci, ako bi tudi v tej važi za-

devi belgrajska narodna skupščina vsaj v mali meri posnemala — francosko.

Nova grozodejstva iz Kitajske. V kraju Fu-tschau je bila cvetoča misijonska postaja. Bolševiški študentje in študentovke z »bubi« frizuro in v evropski obleki pa so izvršili nedavno na imenovano postajo roparski napad. Posrečilo se je večini sester-misijonark z gojenkami ubežati, nekaj pa se jih vendar ni moglo rešiti. Študenti so se polastili mladih ženskih žrtev in jih javno ponujali v prodajo, rekoč: »Mlade dame, iri dolarje za eno!« Vojaška oblast v Kantonu je za vse to vedela, vendar proti podivjani množici, pod vodstvom brezverskih študentov, — ni ukrenila ničesar.

Dokaz o zatiranju katoliške vere in šol v Mehiki. V Vašingtonu v Ameriki imajo uradno obvestilo mehikanskih brezvercev, ki se glasi med drugim: »Zapri smo 73 samostanov. Vsem duhovnikom nedomačinom (ki niso bili v Mehiki rojeni) je bilo prepovedano opravljanje službe božje. 185 dušnih pastirjev smo izgnali. Zapri smo 42 cerkva. Katoliške družbe ne smejo sodelovati tudi ne pri človekoljubnih (humanitarnih, karitativnih) ustanovah. Vlada bo nadaljevala započeto delo z vso odločnostjo.« — Kaj ne, »krasna« verska in spleh državljanska »svoboda« vlada v nesrečni Mehiki, ki je našim rdečkarjem in liberalcem vzgled »svobodoljubja in naprednosti«.

Versko gibanje v Nemčiji. Kot poroča časopis »Church Quarterly Review«, se kaže v zadnjih letih v Nemčiji močno hrepenenje po pravem verskem življenju, kakor ga ni bilo opaziti že od Lutrovih časov. Splošno vlada prepričanje, da gre Cerkev urno nasproti najlepši bodočnosti. Posebno izobraženi krogi, ki sta jim bila prej življenska naloga le umetnost in znanstvo, iščejo, kakor nikdar, uthe v veri in Cerkvi. —

Ločitve zakonov v Ameriki. V Zedinjenih državah Amerike je prišla pred vojno na vsakih 15 porok ena ločitev, v zadnjih letih pa pride ena razporka že na vsakih 7 zakonskih zvez. Mnogi pripisujejo poslabšanje preveliki tamošnji ženski neodvisnosti. — Točno, ako je pod »neodvisnostjo« mišljena »moderna neodvisnost« napram Bogu in Njegovim zapovedim.

Holandski učitelji pomagajo mehikanskim tovarišem. Zveza katoliških učiteljev v Holandiji je poslala mehikanskega poslanika v Haag, da ji pošlje imena in naslove vseh mehikanskih učiteljev, ki so bili od vlade odpuščeni iz službe, ker niso hoteli zatajiti katoliškega svetovnega nazora. Katoliški učitelji bodo poslali mehikanskim tovarišem denarno podporo. Taka je — prava stanovska organizacija! —

Prva cerkev v novem glavnem avstralskem mestu. Sin angleškega kralja se je podal nedavno v Avstralijo, da prisostvuje blagoslovitvi novega glavnega mesta Canberra. 30. jan. je škof iz Melbourne blagoslovil v novi prestolici temeljni kamen za novo cerkev, posvečeno sv. Krištofu, isti dan je bil blagoslovljen tudi temeljni kamen za prvi samostan novega glavnega mesta Avstralije.

Nastop oblasti proti nenravnosti v gledališčih. Župan mesta Njujork je poslal ravnateljem tam. gledališč opomin, naj skrebe,

Montanus:

Naša gorska cerkvice.

»Kako predragi so mi tvoji šotori, Gospod vojskinių trum; kopri ti kar gine moja duša po dvorih Gospodovih«.

Ps. 88, 1 na praznik posvečevanja cerkva.

Dovolite, vi presrečni meščani, da vam tudi gorski župnik spregovori enkrat besedo o svoji gorski vasi. Nel O svoji ne more govoriti, saj ni njegova, kakor ni nobenega izmed njegovih faranov. Cerkvica v gori je: naša. Naša torej: to je njen karakteristikon (posebnost).

Občudujete jo sicer, vi srečni meščani, ako se vozite v svojih avtomobilih in železnicah, ob jesenskih večerih oblito z oranžnim sijajem zahajajočega solnca. Po njej zahrepenite v pomladnem solncu, ko jo vidite štrleti vso deviško visoko gori v sinji zrak. In kako dobro vam dene njena tihota in mir, ko priromate v poletnih turah, vpehani za trenutek v njeno naročje! In pozimi, ko jo vidite stisnjeno v skalne čeri v neprestani nevarnosti, kdaj jo odnese snežni plaz, imate otroško sočutje do nje. Resnično! Te in še druge so njene značilne poteze; a vendar kot rečeno: karakteristikon njen je ta, da je: naša. Po tem namreč se dodobra loči od vaših veličastnih mestnih svetišč. Kako drugače je nam v duši, ko stopamo v našo farno cerkvico kot vam, ki obiskujete cerkve vaših mestnih fara, ki štejejo morda deset- in še več tisoč faranov, a polovica izmed njih pozna komaj zunanost svoje farne cerkve, kaj šele, da bi uživalo njeno notranjščino.

Povem vam (povem iz lastne skušnje; zakaj tudi jaz sem bil svoj čas meščan, danes pa sem župnik sredi odkritosrčnih gorjancev; zato boste tem raje oprostili moji odkritosrčnosti):

Vi gledate svoje veličastne mestne cerkvene stavbe povsem z drugačnimi naočniki kot gledamo mi svojo preprosto gorsko cerkvico. Vi svoje mestne cerkve srepo močrite; — mi pa smo v svojo zaljubljeni. Vi nad veličino in lepoto svojih cerkva očarani strmite; — mi pa svojo s svojimi pogledi mehko božamo. Vse namreč, kar je v njej in na njej, smo mi sami napravili mi vsi — ne morda kak posamezen stric ali teta, ki sta bila, mogočna po svojih denar-

da se v gledališčih ne bodo predvajali nemoralni prizori, ker bo sicer moral sam ukreniti potrebno. Na tozadevnem posvetovanju pri županu so se vsi ravnatelji zavzeli, da bodo po županovih navodilih storili vse, da varujejo v bodoče z dostojnimi predstavami ugled gledališča in dober glas mesta Njujorka.

ZAHVALA. Ob priliki prerane smrti naše ljubljene in nepozabne **ROZIKE VRHOVC** hčerke ozir. sestre

nam je dolžnost zahvaliti se vsem, ki ste ji v težkih dneh njene bolezni lajali trpljenje, dalje vsem, ki ste ji poklonili toliko vencev in šopkov in njeno krsto obdali s cvetjem. Slednjič domaćemu Gasilnemu društvu in vsem, ki ste jo v tako obilnem številu spremlili na njeni zadnji zemeljski poti in s tem tudi nam lajali žalostne ure slovesa od nje. Vsem Bog plačaj!

Kozarje, 19. septembra 1927.

V imenu žalujoče družine Rozalija Vrhovca.

lih, pa revna v svojih potomcih in sta v sveti sebičnosti, da bi nikdar ne bil pozabljen njim spomin, sezidala vaša svetišča.

O ne, posamezniki: mi vsi oziroma naši predniki vsi so sezidali našo gorsko cerkvico in mi vsi z veseljem prispevamo zanjo, kadarkoli opazimo, da potrebuje naše pomoči. In ravno od tod pride, da je cerkvica naša.

N. pr.: te bučeče orglje tam gori na koru. Radi priznamo, da se sicer malo spoznamo na muziko, pa bodisi tudi cerkveno. Le gospod župnik in organist-samouk vesta, da so v orgljah registri in da je register nekaj drugega kot mrtvaška ali krstna knjiga — pa vendar: vsi smo prispevali za orglje in prispevali sami, tako fantje, ki tešje hlode, kakor dekleta, ki hodijo v žetev na polje in prav tako očetje, ki prodajajo oglje, kakor matere, ki prinašajo svoje prihranke iz tržnega dneva. In kako skrben je sedaj vsakdo za te naše orglje! Kakor mati ali oče čuva nad njimi, da se jim ne pripeti kaka nezgoda. In kako ponosen je slednji na vsak akord, ki prihaja iz teh orgelj, pa naj si bo njegovo uho še tako malo muzikalno ali akord še tako silno disharmoničen.

Potem pa ta naša zastava presv. Srca Jezusovega, ki smo jo nedavno napravili. Povem vam, ponosni meščani, da nimate takega užitka tudi ne ob največji vaši umetnini in ne čutite tudi ne ob tej vaši največji umetnini tolikega ponosa kot ga čutimo mi, ko se vije naša zastava na čelu naših procesij. Zakaj naša je ta zastava, naša podobno kot so orglje in vse drugo v naši cerkvi; zakaj mi in vsi mi smo zanjo prispevali.

Ali to naše pokopališče: Vem: Tudi vi, bogati in srečni meščani, imate svoja prostorna pokopališča in belo posuta pota po njih in lepe spomenike ob stenah in po sredi pokopališča in še celo udobne klopi, ob vaših grobovih; a zopet vam povem, da ne čutite onega zadovoljstva, pa naj se mudite kadarkoli na svojem pokopališču, kot ga čutimo mi vselej, ko stopimo k grobovom naših ranjkih. Zakaj tudi naše pokopališče je posuto in vsak grob je obut z lepim belim peskom in ta pesek smo znesli na svojih hrbtiščih daleč doli iz

gorske globeli. Težka in strma je bila ta pot, a sedaj čutimo, da je pokopališče naše in ta zavest sreče nas daleko loči od vas, meščani, ki vam celo grobove usvarjajo drugi.

In naši zvonovi (imejte, nestrpni meščani, še toliko potrpljenja, da vam razodenem še to svoje veselje):

Zopet vam zagotavljam, da nikdar ne poslušate svojih zvonov z onim občutkom sreče, pa naj se zibljejo še tako mogočno in ubrano čez dimnike vaših tovarov kot jih poslušamo mi že ob sobotah popoldan in poslušamo vsak dan Gospodov. Bronasti so, pa vendar nismo nikjer drugod zanje prosjačili; mi sami smo zanje zložili, zato pa tudi vemo, da so naši. In glas, ki brni iz njih ni glas brona, ampak glas naših duš. Zakaj iz teh zvonov odmeva tisto, kar nas dela srečne in zadovoljne, tisto, kar nas edini v brate in sestre, tisto, kar nam je ljubše kot vsi naši gozdovi in hiše, tisto, kar nam vsem, ki smo v gorski župniji tiči globoko v duši namreč: blagovest nauka Gospodovoga.

Zares! Meščani presrečni: Mi gorjanci spoštujemo vaše veličastne gotske in romanske katedrale, mi spoštujemo vaše baročne, svetlobele templje, spoštujemo tako kot jih spoštujete vi sami, a sreče, kakršno mi najdemo v svoji gorski cerkvi, bi ne našli v vaših katedralah in jo vi sami ne morete najti in to ne zato, ker vaše cerkve niso vaše, čeprav so vaše namreč vaše tako, kot je naša — naša gorska cerkvica.

Naznanila.

n Hranilnica in posojilnica na Vrhniki, reg. zadr. z neom. zavezo, se s 1. oktobrom preseli iz župnišča v poslopje Gospodarskega društva na križpoti. Uradne ure bodo ob delavnikih od 8. do 12. in 2. do 5. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 7. do pol 12. ure. Ker se je promet zavoda silno razširil, je bil zavod primoran dobiti pripravnih prostorov. Svoji k svojim!

n Dol pri Ljubljani. Dramski odsek priredi v nedeljo, 25. septembra ob 3 popoldne igr. v 6. slikah »Lumpacij Vagabund«. Prosimo obilne udeležbe!

Kako to, da se muhe tako hitro množe?

Navadna hišna muha živi približno dva in pol meseca. V tem času odloži okoli tisoč jajčec. Iz jajčec izlezajo v 14 dneh muhe, ki ležejo zopet jajčeca in v 14 dneh nove muhe itd. Na ta način lahko naraste zarodek ene same muhe od 1. maja do 31. septembra 4000 biljonov muh (biljon je milijon milijonov). Seveda imajo muhe tudi silno veliko sovražnikov, ki jih uničujejo v milijonih.

Meh za smeh.

Vedno pošteno. »No, gospod Vratnik, koliko ste pa na včerajšnjem lovu ustrelili? »99 zajcev.« »99 zajcev? Čemu pa ne rečete raje kar sto?« »Kaj, mar mislite, da bom radi enega zajca postal lažnivec?«

Na pošti. »Prosim, ali je tu pismo pod naslovom »vedno tvoj X?« »Pred štirimi tedni je pismo s takim naslovom dospelo na našo pošto. Sedaj se sedem deklet tožari zanj, ker vsaka trdi, da je njeno.«

»Ali si pa v molitvi ljubemu Bogu povedal, kako poreden si bil danes?«

»Veste kaj mama, mislil sem si, da je boljše, ako to ostane med nami.«

»Narednik!« »Zapovedujete, gospod kapetan?« Vojnik Hudelist se zopet ni umil. Tega umazanca ne maram več videti pri četi. Pošljite ga v kuhinjo za kuharja.«

V drogeriji. »Tale vaša krema za kožo ni imela prav nobenega uspeha.«

»Pa vzemite tole kremo za čevlje, ta namreč vsako usnje omehta.«

»Ko ste tožitelja ozmerjali, mu rekli osel, govedo, tepec in krokodil, ste mu še eno zausnico pripeljali. Kako to?«

Obtoženec: »Veste gospod sodnik, on ne sliši dobro.«

Profesor (pri predavanju): »Kakor vidite, ne vidite nič, in zakaj nič ne vidite, bodejte takoj videli.«

Samo za hip ga je pogledala in je vsa zardela. O kakšen je bil! Ves blede in izpremenjen v obraz. Nekaj ji je hotel reči, pa mu je glas odpovedal. Vse mišice v obrazu so bile napete, kakor ob najtežjem telesnem naporu.

Končno se mu je odtrgalo par besed iz grla: »Dobro se peljem. Ali oblečeš fanta? Ko pride gospodar domov, mu povej, da Ančka ve, zakaj sem odšel. Ko sem šel prej skozi vežo pogledat h konju sem, — ker je Ančka glasno govorila — dovolj slišal. Zdaj vsaj vem, pri čem sem. Hvala Bogu, da ni prepozno!«

Jerica je dvignila Stanka na klop, da ga je laže oblekla. Ko je bil že oblečen, ga je hotel Florjan vzeti, da ga že zavitega, odnese na voz, a deček se je oklenil Jerice okrog vratu in je ni hotel izpustiti.

»Pojd vendar k očetu,« mu je prigovarjala in je narahlo razklenila roke iz objema. Pogled, ki je spremljal te besede, je z materinsko dobroto objel otrokovo postavo.

Jerica ni niti slutila, kako lep je bil ta trenutek njen obraz; kako mehko in toplo so gledale njene

Kmetova tolažba. Ženo so mu pokopali, in sam je sedel kmetič doma v sobi in je žalosten praznil kozarec žganja za kozarcem. Vaški župnik pride, da ga tolaži. »Ali je to tvoja edina tolažba Peter?«, mu reče župnik z nalahno karajočim podarkom. »O ne, gospod župnik, imam v kleti še dve steklenici ali tri.«

Lindbergov polet preko oceana je Amerikance za zračno letalstvo silno navdušil. Povsod ustanavljajo letalske šole, v zadnjih tednih so dali več kot 5000 dovoljenj za skušnjo iz letalstva. Pripravljenih je 15 novih načrtov za polet preko Atlantskega morja. Pravo, da bo v Ameriki letalstvo kmalu tako razvito kakor je avtomobilstvo.

Kako je Kovačev Florjan snubil.

Ko je Jerica v svojem razmišljanju prišla do tega zaključka, ji je bilo tako hudo, da je glasno zahtevala. Nobene poti, da bi mu pomagala!

Mali Stanko, ki je prepričal obe deklet zasledoval z boječimi očmi in je zdaj videl Jerico, da joka, je potihoma zlezal s klopi. Z drobnimi rokami je tičal po Jerici navzgor, kakor bi jo hotel zbuditi.

»Teta, ali te kaj boli?« je polglasno vprašal in je božal Jeričino roko.

»Ah, ti moj revček!« Pritegnila je Stanka k sebi. Vnovič so jo polile solze, ko ga je stisnila k sebi. »Če bi ti mogla pač pomagati!«

Osupnila je in se prestrašila. Moški korak se je zaslislal prav v bližini; plašno je pogledala v tisto smer. Florjan je stal pred njo.

oči in nekaj tajnstven žar se je razlil po njenem obrazu.

Mož, ki se je sklonil, da vzame otroka, jo je dolgo gledal, ne da bi bila opazila. Hotel je nekaj reči, a je po kratkem pomisleku opustil. Prisrčno in trdno ji je stisnil roko, ko ji je rekel: »Hvala ti, Jerica! Kmalu boš več slišala od mene.« Odnesele je otroka na voz in kmalu je oddrival zapravljenček z dvorišča.

Jerica ni imela časa misliti na vse to, kar se je pravkar zgodilo. Gospodar in gospodinja sta prišla iz cerkve; morala jima je povedati, da je Florjan odšel, kajti Ančka se je iz strahu pred očetovo jezo zaklenila v svojo sobico. Veliko jo je stalo, preden ga je Jerica pregovorila, da ni udril v Ančkino sobo in jo kaznoval kot majhnega otroka. Zadnji trenutek je skušala Ančka Florjana pridržati. Naj vendar neumnih besed ne vzame tako resno; saj ne misli res tako. Florjan pa je prezrl roko, ki mu jo je ponudila, z nekaterimi mrzlimi besedami je sedel na voz, udaril po konju in se odpeljal. Ančka pa je s prisiljenim glasnim smehom zbežala v hišo...

Šele popoldne, ko je opravila ljudi in živino ter že tudi popravila po kuhinji, je imela Jerica zopet nekoliko prostega časa zase. V spomin si je poklicala dopoldanske dogodke. In ponovila je prav tiste besede, ki jih je izrekel Florjan dopoldne: »Hvala Bogu, da še ni prepozno!«

Ni mogla preprečiti, da ji ne bi srce hitreje utripalo. Neko toplo, sladko veselje jo je navdajalo, ko je mislila, da je bila vendar le ona orodje božje previdnosti, ki je obvarovalo ljubljenega moža pred odločilnim korakom.

Seveda pa na noben način niti od daleč ni mislila, da bi imela zaradi tega katerokoli pravico nanj. Zadostovala ji je že gotovost, da on lahko le lepó in dobro misli o njej, četudi je morebiti iz njenih besed, ki jih je govorila Ančki, lahko razbral, kako je z njo. Vsekakor pa je bila hvaležna Bogu, da se je vse tako izteklo.

Prišli so velikonočni prazniki.

Jerica je prav zgodaj že odšla k prvi maši. Že so se vzdigovali škranjčki nad prvim zelenjem domačega polja. Vse je dihalo mlado življenje. Počasi se je dvigala zlata solnčna obla izza vzhodnega gričevja. V cerkvi je pravkar prvič zazvonilo.

Počasi je stopala Jerica preko polja. Vsa zamišljena je bila vase, da se je na vso moč prestrašila, ko jo je nenadoma nekdo nagovoril: »Dobro jutro!« Toda takoj se ji je razjasnil obraz: Kovačev Florjan je stal poleg nje.

»Že tako zgodaj pokonci?« jo je vprašal Florjan. »Ali si hotela solnce prekositi?«

»Za to sem bila prepozna,« je odgovorila Jerica. »K prvi maši grem, ker pojdem potem v mesto, da se predstavim novemu gospodarju. Pri Novakovih ni več mesta zame,« je pristavila tiše. »Ančka je — od takrat vsa divja name — in tudi mati mislijo, da sem jaz kriva, da ni prišlo do snubitve. Vsi mislijo, da sem jo jaz pri vas očrnila.« Globoko je oddahnila; videlo se je, da ni lahko vse to povedala. Sklonila je glavo. Notranje razburjenje je prav dobro zakrila. Ko pa je opazila njegov sočuten pogled, je pa zavrnila v skromnem ponosu. »Ni treba, da bi me obžalovali! Vsak človek, če le hoče delati, se pošteno pretolče v življenju.

Mladi gospodar se je nasmejal: »Saj nič ne rečem. — Torej proč odtod hočeš? — Potem je pa baš prav, da sem te še dobil. Veš, Jerica, v vasi imam važen opravke, pa bi rad tvojega sveta. Ali mi boš svetovala, Jerica?«

In je prikimala: »Bom, če bom znala.«

»Seveda boš znala, kar poslušaj! Prav na poti sem, da si iz te-le vasi dobim nevesto. Stanko me

vedno priganja, naj vendar pripeljem novo mamo. — Z Ančko ni bilo nič, a zdaj sem pa eno našel, ki mi je zelo všeč. Prav iz vasi je doma; ti, Jerica, jo celo prav dobro poznaš. Nima sicer nič drugega kakor dobro srce in tople, zveste oči. Kaj misliš, Jerica, ali je to dovolj za doto?«

Dekle je najprej prebledelo. Srce ji je glasno tolklo, da je nehote pritislila z roko nanj. V tem trenutku ji je bilo jasno kot nikdar prej, kako drag ji je Florjan. Pa mora biti zelo pogumna in trda proti sebi; saj on niti ne sluti; drugače bi bil njo vprašal. Zdalej samo nanj in na njegovo srečo misliti! — Dobro, da je našel zdaj pravo nevesto in Stanko novo mater! — Toda Florjan še vedno čakal na njen odgovor. Hotela je govoriti, a ne more: besede ji ne gredo z jezika, jezik ji je čisto suh. — Pogledala je Florjana in videla, da jo gleda in čaka na odgovor; zato je pričela, a se je videlo, da z odgovorom okleva: »Če ima — dekle — dobro srce in — jo imate radi, ni treba gledati na doto,« je hitro končala.

»Kaj ne, Jerica, jaz tudi tako mislim,« ji je vpadel v besedo. Prijel jo je za roko in jo stisnil. To velja oni drugi, si je mislila Jerica. Kako jo mora rad imeti! — Skušala je potegniti roko iz njegove, ker je čutila, da gre z njenim samopremagovanjem h koncu. Toda Florjan je še drugo roko položil na njeno in nadaljeval: »In še nekaj dobrega ti moram povedati od svojega dekleta: na sebe misli vedno čisto nazadnje. To je njena najlepša lastnost in zato jo imam tako rad in zato bi jo rad za ženo — če me hoče.« — Prenehal je, dvignil Jeričino glavo, ki ji je v neizrečeni bolesti zlezla na prsi, in zopet nadaljeval: »Poglej me no vendar, ti nespametna devica! Ali nič ne slutiš?« In ji je pogledal prav v oči, da ji — e vsa zardela in — spoznala, razumela.

»Jerica! Tako mehko jo je poklical. »Jerica, reci, ali me hočeš? Ali hočeš priti k meni, kot moja žena, gospodinja in mati mojemu Stanku?«

V srečnem strahu ga je pogledala prav v obraz. A bolestna senca ji je šinila čez lice. Vnovič je hotela oprostiti roke iz njegovih.

»Kaj pa je?« je iznenaden vprašal Florjan. Tedaj je pokazala, ker ni mogla izreči, na brazgotino na bradi in vratu. »A, tako,« se je nasmejal Florjan. To pa že dolgo vem in me prav nič ne moti. Nasprotno: baš zato mislim, da boš imela več razumevanje, usmiljenja, sočutja z mojim Stankom, ki je tudi »zaznamovan«. Norec bi bil, če bi mi bila to kakšna ovira, da te ne bi pritislil na srce. Tvoje srce pa, Jerica, s svojimi lepimi lastnostmi, tvoja notranja lepota pa zdaleč odtehta to malenkostno napako. Pravkar, ko sem to poskušal, — za kar si morebiti celo huda name, a zaradi svoje dobrote ne moreš biti, — se mi je odkrilo tvoje srce v svoji največji dobroti in plemenitosti. In za to ne bom nehal nikoli Boga hvaliti, posebno še, ko boš, ti dobra, moja žena.«

In še enkrat jo je vprašal nežno: »Ali moreš imeti zaupanje do mene, Jerica? Ali hočeš biti moja žena?«

Tedaj je počasi dvignila glavo. Njena velika in nesebična ljubezen, ki ji je ni treba zdaj več skrivati, je zagorela v čistih plamenih na dnu njenih toplih oči. Kakor da jo nevidna roka vodi k njemu, je stopila korak naprej in se je molče in vdano naslonila na njegove prsi.

Nad poljem so žvrgoleli škranjčki, kakor da so z višine opazovali boj in zmago dveh src.

Ko je skupaj zazvonilo, je prijel Florjan svojo nevesto za roko in je rekel: »Pojdiva, da si izprosva božjega blagoslova!«

Počasi sta stopala proti široko odprtim cerkvenim vratom, da polna sreče in hvaležnosti praznujeta praznik vstajenja.

V jadrniškem delu okoli sveta. Ameriški kapitan Tom. Drake hoče objadrali svet v majhnem čolnu, opremljenem z jadrom in pomočnim motorjem. Objadral je že Severno in Južno Ameriko, prejadral je v 51 dneh Atlantski ocean in jadra sedaj ob angleški obali. Po obhodu Evrope se bo podal skoz Suezki prekop v Indijo, nato v Vzhodno Azijo in čez Veliki ocean nazaj v Ameriko. Drake potuje čisto sam.

Casopis v treh izvedih izhaja v Londonu. Srdito se bori proti visokim klobukom. Casopis je ustanovil neki čudak, ki je vse svoje življenje vodil boj proti cilindrom. Vi oporoki je zapustil svojemu nečaku tako premoženje, da dobi ta na leto 500.000 Din, a le s pogojem, da se bori naprej proti visokim klobukom. To je nekaj rad napravil in je prišel izdajati časopis, enkrat na mesec v treh izvedih. Dva izvoda prideta na sodnijsko, da se prepiše o izpolnjevanju oporoke, en izvod si obdrži izdajatelj časopisa.

Slameški dvojčici. V Siamu v Aziji sta se rodila nekoč dvojčka, ki sta bila skupaj zrasla in ki ju z nobeno operacijo ni bilo mogoče ločiti. Od tedaj naprej imenujemo vse skupaj zrasle dvojčke siamske dvojčke. Dve taki dvojčici sta se rodili sedaj v Londonu, z želodcem sta bili skupaj zrasli. Operirali so jih, operacija se je posrečila, in rasi bosta sedaj vsaka zase.

Bodi previden. Baptiz je eden najboljših klobučev sveta, igra v vseh igrah in sicer tako dobro, da se mu vse smeje. Neki klobučar je to izkoristil in je napravil reklamo: »Moji klobuki so najboljši na svetu, tudi Baptiz jih nosi.« Nato je zapisal njegov konkurent: »Zato se mu pa tudi ves svet smeje.«

Najstarejša ladja, ki še zmeraj opravlja službo, je neka angleška jadrnica. Zgrajena je bila l. 1800.

Vraha. L. 1760. je izbruhnila na Svabskem v Nemčiji divinska kuga. Prestrašeni kmetje so napravili vse mogoče, da bi jo pregnali, pa ni šlo. Slednjič so zaklali bika in so ga zakopali. Pa tudi sedaj ni šlo; bolezen je sama izmrila.

Moč solca. Na vsak hektar zemlje pošlje vročega poletnega dne solca toliko toplote, da bi dobili lahko iz nje 17.000 konj. sil. Završnica na Gorenskem ima 4500 konjakih sil in daje svetlobo skoraj polovici Goranskega.

Štiskalnice in mlini za sadje in grozdje, kotli za žganje

po najnižjih cenah pri **FR. STUPICA, LJUBLJANA, Gosposvetska cesta šte. 1.**

Prepelicar, mandalon, rdeč fižol, deteljno seme, suhe gobe in vinski kamen plačuje najbolje

Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska c. 5.

Težakovo hranilno in zdravilno OLJE za ŽIVINO — je najboljšo sredstvo za okrepitve zahirane živine, o čemur govori že več sto zahvalnih pisem. Naročite za poskušajo vsaj eno ročko od 5 kg za Din 125.— pri trdkih: **M. TEŽAK, ZAGREB, Gunduličeva 13.** 1162

Bolni na pijučih!

Jesen se bliža, kritičen čas za bolne na pijučih. Ta letni čas prinaša deževne, mrazne dneve in je za bolne na pijučih najbolj nevaren. Zaradi tega se je treba začeti pravočasno boriti proti tej težki, a vendar ozdravljivi bolezni. Omotica, tuberkuloza, kašelj, potenje, bljuvanje krvi, astma, katari in slično, vse te bolezni so ozdravljive. K temu Vam priporočam zanimiva knjiga, ki je izšla v Berlinu:

„Novi sistem za prehrano“.

Pisatelj je znamenit zdravnik, ki je spisal knjigo na podlagi svojih dolgoletnih izkušenj in študij. Ikušeni zdravniki popolnoma soglašajo s temi nazori. Mnogim tisočim je bilo na ta način življenje rešeno. Ta sistem lahko izvajamo, ne da bi kršili poklicne dolžnosti, in že na početku poizkusa je lahko ugotoviti zvišanje telesne teže.

Ako reflektirate na dober svet in ako hočete spoznati knjigo **„Das neue Ernährungssystem“**, ne premisljajte dolgo ter pišite na dolni naslov, ki Vam pošlje knjigo popolnoma brezplačno.

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse Nr. 24, abt. 869.

TVORNICA KEM. IN OLJ. BARKLAKOVIRNEŽA IN ŠTEKALICA
DRUŠBA S.O.Z. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI, KOPIČI, TERPENTIN, FIRNEŽ, STROJNO OLJE, SOLSKO BARVE, UMETNIŠKE BARVE, PRAŠNO OLJE, SUHE BARVE, BRISTNE ODUNATE BARVE

PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA

POLEGTROVINA
SCHNEIDER EVEROVSEK

PRVOVRSTNI MATERJAL-NIZKE CENE II

Najuspešnejše sredstvo za rešo domače živali je brezdvomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebilitet in omastitev domačo, posebno klavne žvina. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. **LEKARNA TRNKOCZY** (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4

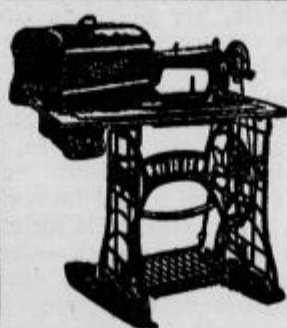
HEMEROIDI!

20.000 uspešnih ozdravljenj samo v Avstriji

s **»ORIOLO« - SVEČKAMI**

proti hemeroidom!

Skladište: **»ISIS« d. d., Zagreb, BEOGRAD, LJUBLJANA.**

Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri trdkih

L. Baraga,
Ljubljana
Selenburg, ul. 6/1.
Brezplačen pouk.
15 letno jamstvo.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Velika zaloga **suknenega blaga** za moške in ženske obleke. — Lepa izbira svilenih rut in šerp. — Krojači in šivilje, pišite po vzorce.

»ZASEBNO KROJNO UČILIŠČE«
LJUBLJANA — STARI TRG 19

Krojni pouk za krojače, šivilje in nešivilje začetkom oktobra. Preskrbe se službe. Prijave se sprejemajo že sedaj. Revnejšim znižano. 1364

Pozor! Polhove kože. Pozor!

in vse druge kože od divjačin, kupujem za iznajemstvo po najvišji ceni. Prepričajte se v Vaso dobro, preden prodaste prekupcem svoje blaga.

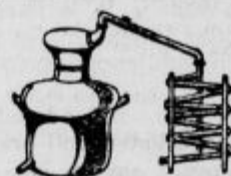
Filip Bizjak krunar — LJUBLJANA, Selenburgova ulica šte. 4.

Najcenejše

in najboljšo modroce, spalne divane, zofe, otomane, čimo dobite pri trdkih

Fran Jager, tapetnik,

Ljubljana, Sv. Petra nasip 29 pri Zmajskem mostu.

Dobre in pravilno

izdelane

kotile za žganje kuho

domačo kovano delo dobite stalno v zalogi pri izdelovalcu

Jos. Otorepec,

Kolodvorska ul. 41 v Ljubljani.

Pazite na naslov.

Garantirano blago.

P. n. svojim cenjenim odjemalcem vljudno sporočam, da sem prejel iz prve roke **krasno izbiro jesenskega blaga**

kakor barhente, flanele, moške in ženske stole za obleke in plašče, dalje vseh vrst trikotajo, pletnine, odeje, volnene robce itd. Blago bom oddajal po izredno nizki ceni, in se slav. občinstva topla priporočam. Oglejte si zalogo, predno kje kupite, in prepričali se boste, da je moje blago najcenejše in najboljše. — **STRMAN JOSIP**, šmarino pri Litiji — Kostreznica.

V vsako hišo Domoljubal

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 2057, 2470 in 2979.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji. Obveznica vojne odškodnine nominalne Din 1000.— n. pr. stane pri sedanjem tečaju skupno samo Din 385.—, plačljivo v 11 mesečnih obrokih po Din 35.—.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**